

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

KADIN ERKEK FIRSAT EŞİTLİĞİ

KOMİSYONU

TUTANAK DERGİSİ

2'nci Toplantı
5 Mart 2020 Perşembe

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İ Ç İ N D E K İ L E R

Sayfa

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Canan Kalsın'ın, Komisyon üyeliğine seçilen İYİ PARTİ Ankara Milletvekili Şenol Sunat'a "Hoş geldiniz." dediğine ve Komisyonun bugünkü gündemine ilişkin açıklaması

2.- Komisyon Başkanı Canan Kalsın'ın, Komisyon bünyesinde kurulan alt komisyonlara, Komisyonun UN Women'le birlikte yürüttüğü çalışmaya, bülten hazırlığına, New York'ta düzenlenecek BM toplantısının ertelenmesine, On Birinci Kalkınma Planı'nın hazırlık sürecindeki çalışmalara, Ceren Damar davasına ve kadınla ilgili dilekçelerin Komisyona geleceğine ilişkin açıklaması

3.- Komisyon Başkanı Canan Kalsın'ın, Adalet Bakanlığının 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun'un Uygulanması Hakkındaki (154/1) sayılı Genelgesi'ne ilişkin açıklaması

4.- Komisyon Başkanı Canan Kalsın'ın, Komisyonun 2020 Faaliyet Planı ve BM Kadın Birimiyle yürütülen proje kapsamında merkez ve taşra teşkilatlarındaki eşitlik birimlerinin analizi konulu çalışma ve yasa taramalarına ilişkin açıklaması

III.- SUNUMLAR

1.- Adalet Bakanlığı Ceza İşleri Genel Müdürü Yakup Moğul'un, Adalet Bakanlığının 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun'un Uygulanması Hakkındaki (154/1) sayılı Genelgesi hakkında sunumu

2.- Adalet Bakanlığı Ceza İşleri Genel Müdürlüğü Mağdur Hakları Daire Başkanı Ramazan Gürkan'ın, Adalet Bakanlığının 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun'un Uygulanması Hakkındaki (154/1) sayılı Genelgesi hakkında sunumu

3.- BM Kadın Birimi Temsilcisi Duygu Arıç'ın, BM Kadın Birimiyle yürütülen proje kapsamında merkez ve taşra teşkilatlarındaki eşitlik birimlerinin analizi konulu çalışma ve yasa taramaları hakkında sunumu

IV.- KONU

A)GÖRÜŞMELER

1.-Adalet Bakanlığının 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun'un Uygulanması Hakkındaki (154/1) sayılı Genelgesi'ne ilişkin görüşmeler

2.- Komisyonun 2020 Faaliyet Planı ve BM Kadın Birimiyle yürütülen proje kapsamında merkez ve taşra teşkilatlarındaki eşitlik birimlerinin analizi konulu çalışma ve yasa taramalarına ilişkin görüşmeler

V.- AÇIKLAMALAR

1.- Kayseri Milletvekili Hülya Nergis'in, İstanbul Sözleşmesi'nin Etkin Uygulanması ve İzlenmesi Altı Komisyonu olarak Ankara'da ŞÖNİM'e yaptıkları ziyarete ilişkin açıklaması

2.- Ankara Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir'in, Kayseri Milletvekili Hülya Nergis'in yaptığı açıklamasında geçen bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

KADIN ERKEK FIRSAT EŞİTLİĞİ KOMİSYONU

2'nci Toplantı

5 Mart 2020 Perşembe

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

TBMM Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu 11.10'da açıldı.

Komisyon Başkanı Canan Kalsın, Komisyon üyeliğine seçilen İYİ PARTİ Ankara Milletvekili Şenol Sunat'a "Hoş geldiniz." dediğine ve Komisyonun bugünkü gündemine,

Komisyon bünyesinde kurulan alt komisyonlara, Komisyonun UN Women'le birlikte yürüttüğü çalışmaya, bülten hazırlığına, New York'ta düzenlenecek BM toplantısının ertelenmesine, On Birinci Kalkınma Planı'nın hazırlık sürecindeki çalışmalara, Ceren Damar davasına ve kadınla ilgili dilekçelerin Komisyona geleceğine,

Adalet Bakanlığının 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun'un Uygulanması Hakkındaki (154/1) sayılı Genelgesi'ne,

Komisyonun 2020 Faaliyet Planı ve BM Kadın Birimiyle yürütölen proje kapsamında merkez ve taşra teşkilatlarındaki eşitlik birimlerinin analizi konulu çalışma ve yasa taramalarına,

İlişkin açıklama yaptı.

Adalet Bakanlığı Ceza İşleri Genel Müdürü Yakup Moğul,

Adalet Bakanlığı Ceza İşleri Genel Müdürlüğü Mağdur Hakları Daire Başkanı Ramazan Gürkan,

Tarafından, Adalet Bakanlığının 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun'un Uygulanması Hakkındaki (154/1) sayılı Genelge'si;

BM Kadın Birimi Temsilcisi Duygu Arığ tarafından, BM Kadın Birimiyle yürütölen proje kapsamında merkez ve taşra teşkilatlarındaki eşitlik birimlerinin analizi konulu çalışma ve yasa taramaları,

Hakkında sunum yapıldı.

Adalet Bakanlığının 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun'un Uygulanması Hakkındaki (154/1) sayılı Genelgesi'ne,

Komisyonun 2020 Faaliyet Planı ve BM Kadın Birimiyle yürütölen proje kapsamında merkez ve taşra teşkilatlarındaki eşitlik birimlerinin analizi konulu çalışma ve yasa taramalarına,

İlişkin görüşme yapıldı.

Kayseri Milletvekili Hülya Nergis, İstanbul Sözleşmesi'nin Etkin Uygulanması ve İzlenmesi Alt Komisyonu olarak Ankara'da ŞÖNİM'e yaptıkları ziyarete,

Ankara Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir, Kayseri Milletvekili Hülya Nergis'in yaptığı açıklamasında geçen bazı ifadelerine,

İlişkin açıklama yaptı.

Komisyon gündeminde göröülecek başka konu bulunmadığından 13.53'te toplantıya son verildi.

5 Mart 2020 Perşembe

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 11.10

BAŞKAN: Canan KALSIN (İstanbul)

BAŞKAN VEKİLİ: Hülya Nergis (Kayseri)

BAŞKAN VEKİLİ: Candan YÜCEER (Tekirdağ)

SÖZCÜ: Zemzem Gülender AÇANAL (Şanlıurfa)

KÂTİP: Filiz KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara)

BAŞKAN CANAN KALSIN - Komisyonumuzun değerli üyeleri ve basın mensupları; hepiniz hoş geldiniz.

Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonumuzun 27'nci Yasama Dönemi 9'uncu Toplantısı'nı açıyorum.

Toplantı yeter sayımız vardır.

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Canan Kalsın'ın, Komisyon üyeliğine seçilen İYİ PARTİ Ankara Milletvekili Şenol Sunat'a "Hoş geldiniz." dediğine ve Komisyonun bugünkü gündemine ilişkin açıklaması

BAŞKAN CANAN KALSIN – Değerli üyelerimiz, sözlerimize başlamadan kısa bir bilgilendirme yapmak istiyorum. Malumunuz olduğu üzere, Tuba Hanım'ın istifasından dolayı bir üyeliğimiz boşalmıştı KEFEK olarak, İYİ PARTİ Ankara Milletvekili Sayın Şenol Sunat Hanım yeni üyemiz olarak seçilmiştir. Ancak Şenol Hanım Komisyonumuzun yabancıları değil, 23'üncü Dönemde de KEFEK'te birlikte çalışmıştık. Kendisine hoş geldin diyoruz, hayırlı olmasını temenni ediyoruz.

ŞENOL SUNAT (Ankara) – Çok teşekkür ederim.

BAŞKAN CANAN KALSIN – Değerli üyelerimiz, Komisyonumuzun bugünkü gündeminde başlıca iki husus bulunmaktadır. Adalet Bakanlığı yetkililerimizin 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun'un uygulanması hakkındaki 154/1 sayılı Genelge hakkında sunumu, diğeri ise Komisyonumuzun 2020 faaliyet planının görüşülmesi, Birleşmiş Milletler Kadın Birimiyle yürütüyor olduğumuz proje kapsamında merkez ve taşra teşkilatlarındaki iş birimlerinin analizi konulu çalışma ve SATA taramaları hakkında bilgilendirme.

2.- Komisyon Başkanı Canan Kalsın'ın, Komisyon bünyesinde kurulan alt komisyonlara, Komisyonun UN Women'le birlikte yürüttüğü çalışmaya, bülten hazırlığına, New York'ta düzenlenecek BM toplantısının ertelenmesine, On Birinci Kalkınma Planı'nın hazırlık sürecindeki çalışmalara, Ceren Damar davasına ve kadınla ilgili dilekçelerin Komisyona geleceğine ilişkin açıklaması

BAŞKAN CANAN KALSIN – Değerli üyelerimiz, sizi bilgilendirmek istediğim birkaç husus, özellikle kurmuş olduğumuz STEM Alt Komisyonumuz ile İstanbul Sözleşmesi'nin etkin uygulanmasıyla alakalı alt komisyonumuzun toplantıları düzenli olarak devam etmekte. STK temsilcileri, üniversitelerden ve toplumun farklı kesimlerinden uzmanlar gelerek bu Komisyonda bilgilendirme yapmaktalar. Dün de STEM Komisyonunun toplantısını yaptık, 19 tane alt komisyon toplantısını STEM yaptı, 15 tane de diğer komisyonumuz toplantısını yaptı.

Şimdi, yakında İstanbul Sözleşmesi'yle alakalı Komisyonumuz bitecek ve raporlarını yazmaya hazır. Onunla alakalı akademisyenleri ve bu konuda uzmanları da görevlendirmiş bulunmaktayız. Temmuz ayı itibarıyla Komisyon raporunu tamamlamış olacaklar.

İkinci bir husus “UN Women” ile yürütüyor olduğumuz proje kapsamında geçmişte taradığımız 31 temel kanunun yanında kadın girişimciliği ve kırsalda kadınlara ilişkin 6 kanun daha taranmıştır. Taranmış olan bu kanunların sunumu temmuz ayı itibarıyla Sapanca’da düzenleyeceğimiz toplantıyla siz değerli üyelerimizle paylaşılacaktır. Bu çalışmamızın içeriği ve net tarihi sizlere ayrıca duyurulacaktır. Daha önce mayıs ayı olarak planlanmıştı ama bildiğiniz üzere, mayıs ayı ramazana denk düştüğü için ötelemek durumunda kaldık ve şu anda temmuz ayını öngörüyoruz.

Değerli üyelerimiz, KEFEK olarak görüştüğümüz kamu kurumları, STK’ler ve uluslararası kuruluşları, bunlarla yaptığımız faaliyetleri anlatan bir bülten hazırlığı içerisindeyiz. Yaklaşık Komisyonumuz bir buçuk, iki yıla yakındır görev başında. Yapmış olduğumuz çalışmalarla, STK’lerle, kimlerle hangi görüşmeleri yaptığımızla ilgili bültenimiz bitmek üzere, İngilizce ve Türkçe olarak hazırlayacağız.

Ayrıca, Komisyon Başkanlığı olarak kadın alanında düzenlenen ulusal ve uluslararası seminerlerde konuşmacı olarak katkı vermeye devam ediyoruz. Şimdiye kadar Mardin Çalıştayı’nda, İstanbul Çalıştayı’nda, TÜRKPA Toplantısı’nda, çeşitli üniversitelerimizde -bu hafta sonu da gerçekleşecek diğer bir üniversitede- Amerika’da ve Japonya’da düzenlenen uluslararası organizasyonlarda bu yönde gerekli katkıları verdik.

Değerli üyelerimiz, 9-14 Mart 2020 tarihleri arasında New York’ta düzenlenecek olan Birleşmiş Milletler Kadının Statüsü 64’üncü Toplantısı’na bir heyetle katılım sağlayacaktık ama malumunuz üzere, bildiğiniz corona virüsünden dolayı bu da ileri bir tarihe ertelenmiş bulunmaktadır.

Değerli üyelerimiz, On Birinci Kalkınma Planı’nın hazırlık sürecinde Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı ile çok yakın çalıştık. Bu anlamda On Birinci Kalkınma Planı kadın meselesinin en geniş çerçevede ele alındığı kalkınma planı oldu, diğer kalkınma planlarında yer almayan kadın başlıklarının bulunduğu. Bununla alakalı yerelden başlayarak kadının iş gücüne katılımı ve üretime katılmasıyla ilgili maddeleri sıraladık. Size de daha önce On Birinci Kalkınma Planı’nın sunumunu yapmıştık -Sayın Bakanımız Naci Ağbal Bey de Strateji Başkanı olarak katılmıştı- ve sizlere de ayrıca bu On Birinci Kalkınma Planı’nı dağıtmıştık. Planda belirtilen hedeflerin gerçekleştirilmesi için Gaziantep, Eskişehir, Kocaeli, İstanbul ve Sultanbeyli Belediyelerini pilot belediyeler olarak belirledik.

Değerli üyelerimiz, bildiğiniz üzere, Ceren Damar davasının baştan beri takipçisiydik. Bu anlamda başta Ankara Barosu ve Türkiye Barolar Birliğinin sanık avukatının kamuoyu vicdanını yaralayan beyanları nedeniyle üyelerimizden gelen, milletvekillerimizden gelen dilekçeler doğrultusunda ilgili kurumlara şikâyetlerimizi ve bildirimlerimizi iletmıştık. Ayrıca milletvekillerimizle basın açıklaması yapmıştık ve Ceren Damar davasının karar duruşmasında da bulunmuştuk. Orada bir konunun altını çizmek istiyorum. KEFEK olarak herhangi bir katılım dilekçesi vermek durumunda değiliz çünkü tüzel bir kişiliğimiz olmadığı için katılım dilekçesini de veremedik, vermemiz de doğru değil, zaten böyle bir yetkimiz de yok.

Değerli üyelerimiz, Komisyonumuz Başkanlık Divanı, 29 Ocak 2020 tarihinde toplanmış ve Komisyonumuzun 2020 yılı içerisinde yapmayı planladığı faaliyetler ve etkinliklere ilişkin görüş alışverişinde bulunmuştur. Bu çerçevede Komisyonumuzun 2020 yılı içerisinde mevcut alt komisyonlarımızın çalışmalarını tamamlamasından kadın-erkek fırsat eşitliği çerçevesinde yasa

taramalarına, kurulması planlanan yine alt komisyonlara kadar geniş bir yelpazede Komisyon faaliyetlerimizi görüşmüştür. Taslak KEFEK 2020 faaliyet planımızı sizlerle paylaşıyoruz, daha önce de Başkanlık Divanı olarak da ilgili birimlerdeki arkadaşlarımıza, milletvekillerimize iletmiştik.

Değerli üyelerimiz, Komisyonumuza milletvekilleri ve vatandaşlarca gelen bireysel başvurular yapılmaktadır. Ancak Dilekçe Hakkı Çalıştay'ı sonrasında kararlaştırıldığı üzere bundan böyle kadına ilişkin her türlü dilekçe Komisyonumuza gelecek, değerlendirilecek ve hız kazandırılacaktır. Dilek Hakkı Çalıştay'ında şöyle bir önerimiz olmuştu: Şimdi bizim insana değen, kadın, çocuk, aile dediğimiz noktalarda şiddet ve taciz içeren konularda üç aylık bir dilekçe sürecinin işlenmesi veya beklenmesi söz konusu olmaz vicdanen de, dolayısıyla biz dilekçelerimizin farklı değerlendirilmesi ve aciliyetine göre renklendirilmesi -işte, kırmızı olur, mavi olur- kodlar içerisinde değerlendirilmesi ve bu sürecin çok hızlı olmasını talep etmiştik. Biz de şu anda bireysel çabalarımız ve çalışmalarımızla bir bir bu dilekçeleri takip ediyor ve hızlandırıyoruz. Geçenlerde milletvekillerimiz aracılığıyla gelen dilekçeler de olmuştu, onları da o şekilde hızlandırdık ama bunun bireysel bir çalışma ve çabayla değil de belli bir standart içerisinde yapılması gerekliliği aciliyet noktasında önem arz etmektedir.

3.- Komisyon Başkanı Canan Kalsın'ın, Adalet Bakanlığının 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun'un Uygulanması Hakkındaki (154/1) sayılı Genelgesi'ne ilişkin açıklaması

BAŞKAN CANAN KALSIN – Malumunuz olduğu üzere, 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun'un uygulanması sürecinde çeşitli sorunlar ortaya çıkmaktadır. Söz konusu sorunların aile teşkilatına bakan yönünün çözümü için Adalet Bakanlığımız geçtiğimiz günlerde bir genelge çıkardı. Komisyonumuzun görev alanını doğrudan ilgilendirdiğinden bu genelgeyle ilgili olarak üyelerimizin bilgilendirilmesinin faydalı olacağını düşünüyoruz. Adalet Bakanlığı Ceza İşleri Genel Müdürü Sayın Yakup Moğul ile Mağdur Hakları Daire Başkanı Sayın Ramazan Gürkan konuyla ilgili olarak davetimize icabet ederek Komisyonumuzu bizzat bilgilendirmek üzere toplantımıza katılmışlardır.

Hoş geldiniz.

ADALET BAKANLIĞI CEZA İŞLERİ GENEL MÜDÜRÜ YAKUP MOĞUL – Hoş bulduk.

BAŞKAN CANAN KALSIN – Öncelikle Sayın Yakup Moğul Bey'e ve Sayın Ramazan Gürkan Bey'e söz vereceğim. Sonrasında üyelerimizin varsa soru ve önerilerine geçeceğiz.

Sayın Moğul, hoş geldiniz tekrar, katılımınız için teşekkür ediyorum.

Söz sizde, buyurun...

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Pardon, Sayın Başkan, bu faaliyet raporunun üstünde sonra konuşabileceğimiz değil mi? Çünkü 2'nci gündem maddesinde, baştan başlayıp...

BAŞKAN CANAN KALSIN – İkinci bölümde, evet.

Sayın Moğul, buyurun.

III.- SUNUMLAR

1.- Adalet Bakanlığı Ceza İşleri Genel Müdürü Yakup Moğul'un, Adalet Bakanlığının 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun'un Uygulanması Hakkındaki (154/1) sayılı Genelgesi hakkında sunumu

ADALET BAKANLIĞI CEZA İŞLERİ GENEL MÜDÜRÜ YAKUP MOĞUL – Sayın Başkanım, değerli Komisyon üyeleri; ben de sözlerime başlamadan önce sizleri şahsım adına ve Bakanlığımız adına saygıyla sevgiyle selamlıyorum.

Ramazan Gürkan Bey, Genel Müdürlüğümüz bünyesinde Mağdur Hakları Daire Başkanı olarak görev yapmakta. Mağdur Hakları Daire Başkanlığımız da Genel Müdürlüğümüz bünyesinde bütün ceza mevzuatında, çocuklara, kadınlara yönelik uygulamalarla ilgilenen bir birim. Kendisi de birazdan birtakım hususlarda sizlere bilgilendirmede bulunacaklar.

Sayın Başkanım, bize gelen davet mektubunda genelgeyle ilgili bilgilendirme istendiği için ben de direkt, 17 Aralık 2019 tarihinde çıkardığımız genelgeyle ilgili olarak sizlere birkaç bilgi vermek istiyorum. Malumunuz olduğu üzere, 6284 sayılı Kanun 20 Mart 2012 tarihinde yürürlüğe girdi. Akabinde, bu kanunun uygulanmasında birtakım sorunlar gündeme geldiğinde, daha önce var olan 154 sayılı Genelge'mizi güncelleme ihtiyacı duyduk. Bu güncelleme ihtiyacı, Kasım 2019 tarihinde Aile Bakanlığımız, İçişleri Bakanlığımız, Adalet Bakanlığımız, Sağlık ve Millî Eğitim Bakanlıklarımızın birlikte imzaladıkları Acil Eylem Planı'nın da hedeflerinden bir tanesiydi. Bu bağlamda, Adalet Bakanlığı Ceza İşleri Genel Müdürlüğü olarak 17 Aralık 2019 tarihinde biz genelgemizi güncellemiş olduk. Hakeza, İçişleri Bakanlığı da yine 1 Ocak 2020 tarihi itibarıyla bu alandaki genelgesini güncellemiş oldu.

Şimdi, biz bu genelgemizle ne gibi yenilikler getirdik, daha doğrusu ne gibi farkındalıklar yaratmaya çalıştık, bunlarla ilgili bilgilendirmek istiyorum. Malumunuz olduğu üzere, kadına yönelik ve aile içi şiddet multidisipliner bir yaklaşım gerektiriyor yani sadece Adalet Bakanlığı veya diğer bakanlıkların uhdesinde olan bir konu değil. Bu bağlamda, bütün bakanlıklarla organize bir şekilde alınması gereken tedbirler, yapılması gereken çalışmalar konusunda sürekli toplantılarımız oluyor.

Biz bu genelgemizle, özellikle 6284 sayılı Kanun'un 4'üncü maddesindeki koruyucu tedbirlerin yanında, ayrıca 5'inci maddesindeki önleyici tedbirlere de cumhuriyet savcılarımıza ve hâkimlerimize yönelik bir farkındalık oluşturmayı amaçladık. Yani sadece şiddete uğrayan kadın ya da çocuklardaki koruyucu tedbirlerle değil de aynı zamanda şiddet uygulayan tarafa yönelik olarak önleyici tedbirlere de daha sık başvurulması gerektiğini aslında hatırlattık. Bu anlamda, sadece evden, okuldan uzaklaştırma kararları değil, şiddet uygulayanlara yönelik olarak eğitim, danışmanlık, psikolojik tedbirler, destekler verilmek suretiyle yaptığı eylemin kötülüğü ve yanlışlığı üzerinde kendisinde bir farkındalık oluşturmaya ve nedamet geliştirmeye yönelik eğitimler almasını teşvik etmeye gayret ettik.

Bu bağlamda, yine genelgemizle birlikte, şiddet mağduru kadınlar için cumhuriyet savcılıklarına başvurulduğunda evrakın mağdurla birlikte kolluk birimlerine intikalinin önüne geçilmesi, mağdurun ayrıntılı beyanlarının cumhuriyet savcılığında alınarak gerekli tedbirlerin behemehâl hayata geçirilmesini arzuladık. Şayet mağdurun -genelde de olduğu üzere- kolluk birimine müracaat etmesi hâlinde yani adliyeye değil de kolluk birimine müracaat etmesi hâlinde, bu durumda da yine kolluk tarafından düzenlenen Aile İçi ve Kadına Karşı Şiddet Olay Kayıt Formu'nun matbu değil de her vaka bazlı yaklaşım olarak düzenlenmesini arzu ettik. Bu forma göre de ilgili cumhuriyet savcılarımızın bilgilendirilmesini arzu ettik. Bu bağlamda, az önce bahsettiğim İçişleri Bakanlığının genelgesinde de hedeflendiği üzere, bütün karakollarda da aile içi şiddet büroları kuruldu ve bu bürolarda görev yapan birim amirleri ve güvenlik güçlerinin de eğitim faaliyetleri yapılmaya başlandı. Bu bağlamda İçişleri Bakanlığında verileri mevcut. Hakeza, kadına yönelik ve aile içi şiddet bürolarını da şu anda Bakanlığımızın bu genelgesiyle birlikte bütün illerde kurduk.

Yine, Hâkimler ve Savcılar Kuruluna yazdığımız yazıyla birlikte de tüm Türkiye'de tedbir kararları veren mahkemelerin tek bir mahkemede toplanması, farklı mahkemelerde, 20 tane, 30 tane farklı mahkemede verilmesi değil de tek bir mahkemeden verilmesini sağladı. Şu anda da aile mahkemesi bulunan yerlerde bu mahkemelerden bir tanesi, aile mahkemesinin olmadığı asliye hukuk mahkemelerinin bulunduğu yerlerde de yine bu mahkemelerden bir tanesi sadece kadına yönelik şiddet

konusunda tedbir vermekle görevlendirildi. Buradaki amacımız neydi? Buradaki amacımız da yine bu bürolarda görevli cumhuriyet savcısıyla bu mahkeme hâkimlerinin koordineli bir şekilde çalışması; yine, şiddet mağdurunun geçmişiyle ilgili bu cumhuriyet savcılarımızın ve hâkimlerimizin de belli bir analizin ve hafızaya sahip olmasının istenmesiydi. Yani daha önce 5 defa başvurmuş ama her biri farklı mahkemelerde, mahkemelerin birbirlerinden haberi yok şeklinde olmasın, aynı mahkeme üzerinden, aynı savcılık üzerinden, savcı üzerinden, bu hâkimlerimizin ve savcılarımızın da vaka hakkında ayrıntılı bilgi sahibi olmalarını istedik.

Bu bağlamda, yine, bizim tarafımızdan Bakanlığımız Bilgi İşlem Genel Müdürlüğüne yazdığımız yazıyla beraber de UYAP sisteminde, mağdurun ve şüphelinin kimlik bilgileri girildiğinde, mağdurla ilgili veya şüpheliyle ilgili daha önce bu konuda yapılmış bir soruşturma veya tedbir kararı var ise uygulayıcı hâkim ve savcılarımızı uyarmak üzere UYAP ekranında “pop-up” çıkmasını sağladık. Yani başvuru yaptı, girildi, “Mağdur hakkında üç ay önce şiddet tedbiri vardır.” veya “Şüpheli hakkında evden uzaklaştırma tedbiri vardır.” diye bilgi geliyor ekranlarına ve ilgili savcı arkadaşlar ve hâkim arkadaşlar da bu evrakı da inceleyerek konu hakkında daha ayrıntılı bilgi sahibi olabiliyorlar. Kaldı ki biz bu genelgemizle de soruşturmalarda cumhuriyet savcılarımıza mağdurla ilgili ve şüpheliyle ilgili muhakkak UYAP ekranından sorgulama yapıp olaydan önceki evveliyatının da araştırılmasını talep etmiş idik.

Yine, bu karakollardaki kayıt formu üzerine... Aile Bakanlığı bünyesinde oluşturulan, il birimlerinde oluşturulan -malumunuz olduğu üzere- şiddet önleme ve izleme merkezleri var, ŞÖNİM’ler kısaca söyledik. ŞÖNİM’lerde de yine bu genelgemiz uyarınca, vaka mağdurunun talep etmesi hâlinde, zorla gönderme olmaz ama cumhuriyet savcılarımıza ve kolluk görevlilerine, vaka mağdurunun talep etmesi hâlinde refakatle şiddet mağdurunu bu ŞÖNİM merkezlerine götürme teklifinde bulunduk eğer iradesi olması hâlinde. Burada ne yapılıyor? Burada hem hukuki destek hem de ŞÖNİM’ler bünyesinde bulunan psikolog ve sosyologlar vasıtasıyla, uzmanlar nezaretinde kendilerine psikolojik destek veriliyor, aynı zamanda bu ŞÖNİM’lerde görevli avukatlar vasıtasıyla da hukuki bilgilendirme yapılmasını istiyoruz.

Az önce bahsettiğim gibi, şiddet uygulayana yönelik önleyici tedbirlerin de gözetilmesi, bu bağlamda özellikle öfke kontrolü, stresle başa çıkma, şiddeti önlemeye yönelik farkındalık yaratmayı sağlayarak eğitmenlik, danışmanlık, rehabilite, tedavi ve muayene gibi... Bazı şiddet uygulayanların birtakım madde bağımlısı olduklarını da gördüğümüz için bunları tedavi ve muayene kurumlarına da yönlendirme tedbirlerini göz önünde bulundurmalarını istedik.

Yine, bildiğiniz üzere, mahkemelerce verilen tedbir kararlarının şiddet uygulayana yani bizde, Ceza Muhakemesi’nde “şüpheli” diye tabir ettiğimiz şüpheliye tebliğ önemli bir husus. Tedbir kararı verildiğinde, hakeza tedbir kararı ihlal edildiğinde verilecek tazyik hapsinde... Bu tazyik hapsi kararlarının da şüpheliye tebligatı önemli bir sorun oluyordu çünkü bu kararların infazı tebliğ edilmeden yerine getirilemiyordu. Çünkü, itirazı kabil karar; hangileri? Hapsen tazyik kararları. Şimdi, tebligatta çıkan bu sıkıntılar neticesinde, İçişleri Bakanlığıyla da mutabakata vardığımız üzere, Tebligat Kanunu’nun 2’nci maddesindeki zaruri hâller kapsamında bu tebligatların kolluk marifetiyle bizzat yapılmasını öngördük, uygulayıcılarımıza genelgemizle bunun da uygulanabileceğini söyledik. Hakeza İçişleri Bakanlığı 1 Ocakta çıkardığı genelgesinde de adli makamlardan gelen bu tip tebligatların da kolluk marifetiyle bizzat şiddet uygulayana tebliğ edilmesi yönünde genelgelerine hüküm koydular. Artık tebligat sıkıntısını da gidermeyi bu vesileyle amaçlıyoruz.

HÜLYA NERGİS (Kayseri) – Peki, bütün tebliğler mi yoksa sadece tebliğ yapılamayanlar mı? Arada fark var.

ADALET BAKANLIĞI CEZA İŞLERİ GENEL MÜDÜRÜ YAKUP MOĞUL – Bütün tebliğler.

BAŞKAN CANAN KALSIN – Adresten uzaklaştırıldığı için öyle bir sıkıntı var.

ADALET BAKANLIĞI CEZA İŞLERİ GENEL MÜDÜRÜ YAKUP MOĞUL – Evet, şimdi, şöyle: Tedbir kararlarının infazı için kesinleşmesine gerek yok. Tedbir kararı verildiğinde anında uygulamaya geçiyor ama hapsen tazyik kararlarının ilgiliye tebliğ edilmesi gerektiği için -tebligat yapılamıyor vesaire ama- şüpheli bir yandan toplumda dolaşıyor. Bunun önüne geçmek için özellikle kolluk marifetiyle tebliği öngördük ama bütün tedbir kararlarının yani hem tedbir hem hapsen tazyik kararlarının kolluk marifetiyle tebliğini sağlamış bulunuyoruz.

ADALET BAKANLIĞI CEZA İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ MAĞDUR HAKLARI DAİRE BAŞKANI RAMAZAN GÜRKAN – Bir cümle ilave edebilir miyim?

BAŞKAN CANAN KALSIN – Buyurun.

ADALET BAKANLIĞI CEZA İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ MAĞDUR HAKLARI DAİRE BAŞKANI RAMAZAN GÜRKAN – Burada, tabii, bir de aynı zamanda tedbir kararının kişiye tebliğ edilememesi sorunsalında kişi ikinci bir şiddet uyguluyor. İkinci şiddet hâlinde tazyik hapsi kararıyla karşılaşması lazım ancak dosyaya baktığınız zaman henüz tebligat yapılmamış oluyordu. Yapılmayınca yani kişi uyarılmamış -yaklaşmama tedbiri veya işte, kötü söz söylememe tedbiri- bu tedbirler kendisine ikaz edilmemiş, ulaşmamış olunca hâkimler tazyik hapsi kararı veremiyorlardı. Ancak, artık bu tedbirler defâten, kolluk marifetiyle yapılıyor ve kolluğun uyarısı da var o da es geçilmemeli yani muhtara bırakılan bir tebligat gibi değil kolluk da... O konuda da biz kendilerine ayrıca tavsiyelerde bulunduk, eğitimlerde dikkate alıyorlar. Tebliğ ederken “Bak, bunun neticeleri var.” gibi kendisini uyariyorlar. Ankara’daki tedbir hâkimlerimizle görüştüğümüz zaman bu şekilde söylediler yani bunun caydırıcı etkisini çok gördük. Şiddet uygulayana kolluğun tebliğ etmesi ayrı bir önem taşıyor.

ADALET BAKANLIĞI CEZA İŞLERİ GENEL MÜDÜRÜ YAKUP MOĞUL – Teşekkür ederim.

Yine, genelgemizin 11’inci maddesinde olduğu üzere bir farkındalık yaratalım diye, tedbir yükümlüsüne, bizzat tedbire uyması gerekliliği ve tedbirin ihlali durumunda zorlama hapsi gibi neticelerin de hatırlatılmasının gerekliliğini vurgulayarak bu konuda şüphelinin de bilgilendirilmesini sağlamayı amaçladık.

Şimdi, bu genelgeyle birlikte getirdiğimiz yenilikler neydi? Özellikle vaka bazlı yaklaşım yani her olaya özgü, her vakaya özgü tedbirlerin mahkemelerce verilmesini sağlamak amacıyla kollukta da bir farkındalık oluşturmayı amaçladık. Her olayda uzaklaştırma ver, dosya kapansın değil de somut olayın özelliğine göre, kolluğun tuttuğu bu kayıt formlarıyla mahkemelerin de bilgilendirilmesini sağlamaya çalıştık. Formu dolduran, ilk şikâyeti alan kolluk personelinin eğitilmesini şu anda İçişleri Bakanlığımız sağlıyor, eğitimleri devam ediyor. Yine, hâkimlerin beklentileri konusunda bilgilendirilmesi ve yerelde koordinasyonun sağlanmasıyla ilgili olarak da yarın Ankara’da bunun ilk toplantısı yapılacak. Burada İçişleri Bakanlığı bünyesindeki asayiş biriminde görevli, Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Büro amirleri, Jandarma, Aile Bakanlığı uzmanlarının katılacağı bir toplantı düzenliyoruz. Bunun bütün il bazında da yapılarak hani uygulamada karşılaşılan sorunlar nedir, bunlarla ilgili bütün uygulayıcılarda da çözüm önerileri konusunda bir farkındalık oluşturmayı amaçlıyoruz.

Yine, ŞÖNİM’den, her vakada ŞÖNİM’ler bünyesindeki uzmanlardan, psikologlardan vaka bazlı rapor istiyoruz. Sosyal araştırma raporu, sosyal inceleme raporu, kısaca “SİR” dediğimiz bu raporların düzenlenerek mahkeme aşamasında, tedbir aşamasında hâkimlere bu rapora yönelik, şüpheliye yönelik veya mağdur kadına yönelik tedbirlerin süresini, çeşidini, uygulanabilirliğini tespit etme imkânı getirmeyi amaçladık.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Bu sosyal araştırma raporlarında ne kadar sürede düzenlenme öngörüyorsunuz?

ADALET BAKANLIĞI CEZA İŞLERİ GENEL MÜDÜRÜ YAKUP MOĞUL –En geç bir hafta içerisinde. Yani olay yeri aile içi bürolarındaki karakolda tutulan kayıt formuna göre ilk etapta tedbir kararı veriliyor, aynı gün ŞÖNİM’e yönlendiriliyor. Eğer mağdur gitmek istemezse de vaka ŞÖNİM’e gidiyor. ŞÖNİM, bir hafta içerisinde bu raporu düzenleyip hâkimin tedbirde bir değişiklik yapmak istemesi veya uzatmak istemesi durumunda bu raporu esas alacak. Öngörülen süre bu. Aile Bakanlığının da “Biz, bir hafta içerisinde bütün vakalarda bunu düzenleyebiliriz.” şeklinde sözlü yaklaşımları oldu.

Yine, 2017 Nisan ayında Bakan oluruyla kurulan adli görüşme odalarımız var, Ceza Muhakemesi Kanunu’nun 236’ncı maddesine -hepinizin malumu olduğu üzere- Meclisimizce de onaylanan 7188 sayılı Yasa’yla getirilen düzenlemeyle artık yasal bir altyapıya da kavuştu. Burada “kırılğan grup” dediğimiz çocukların, aile içi ve kadına yönelik şiddet eylemi mağdurlarının ifadelerinin mahkeme ortamlarında alınması gerektiğinde şiddet failleriyle yüz yüze getirilmemeleri amacıyla bu mağdurların adli görüşme odalarında bir uzman nezaretinde ifadelerinin alınması artık yasal altyapıya kavuştu. Bu anlamda, soruşturma aşamasında, kanun, ÇİM’lerin tüm ülke geneline yaygınlaştırılması için Sağlık Bakanlığına Eylül 2020’ye kadar süre verdi, hakeza Adalet Bakanlığına da adli görüşme odalarını yaygınlaştırmaları için. Ülke genelindeki 67 adliyemizde şu an itibarıyla 67 adet adli görüşme odası var. Burada da şiddet mağduru kadınların, soruşturma ve yargılama aşamasında kendilerine şiddet uygulayanlarla yüzleşmeden, bir uzman nezaretinde, SEGBİS olan bir odada ifadelerini verip en azından birtakım tehditkâr bakışlardan veya yüz yüze gelmelerden de uzaklaştırılmasını sağlamayı amaçladık. Biz de yine, artık, bu yaz aylarına kadar tüm ülkede adli görüşme odalarını faaliyete geçirmiş olacağız.

Bu genelge kapsamında eksiklikler nelerdir diye saha analizlerini yapıyoruz.

Benim şimdilik aklıma gelenler bunlar. Eğer soru olursa da cevaplandırmaya çalışırım.

Tekrar teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CANAN KALSIN – Teşekkür ederiz.

Söz talebinde bulunan üyelerimiz var mı?

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Sunumlar bitmeden mi?

BAŞKAN CANAN KALSIN – Bitti.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Hayır hayır, diğer sunum yok mu?

BAŞKAN CANAN KALSIN – İsterseniz dinleyelim.

Sayın Gürkan, buyurun, sizin ekleyeceğiniz bir konu var mı?

ADALET BAKANLIĞI CEZA İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ MAĞDUR HAKLARI DAİRE BAŞKANI RAMAZAN GÜRKAN – Tabii, çok kısa birkaç şey ekleyeyim o zaman.

BAŞKAN CANAN KALSIN – Tabii, lütfen.

2.- *Adalet Bakanlığı Ceza İşleri Genel Müdürlüğü Mağdur Hakları Daire Başkanı Ramazan Gürkan’ın, Adalet Bakanlığının 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun’un Uygulanması Hakkındaki (154/1) sayılı Genelgesi hakkında sunumu*

ADALET BAKANLIĞI CEZA İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ MAĞDUR HAKLARI DAİRE BAŞKANI RAMAZAN GÜRKAN – Şimdi, geçmişten bugüne, aile içi ve kadına yönelik şiddetle mücadelenin daha etkin yürütülebilmesi için bazı cumhuriyet başsavcılıklarımızda bu yönde bürolar kurulmuş ve bunların tek elden takip edilebilmesi mümkün olmuştu. Tabii, bu genelgemiz bir teşvik unsuru oldu cumhuriyet başsavcılıkları için. Tüm başsavcılıklarımıza bunu duyurduk, duyurduktan

sonra başsavcılarımız birçok ilçede dahi refleks göstererek bu büroları kurdular. Tabii, bu bürolardaki amaç, başlı başına adliyede yeni bir yapılanmaya gitmekten ziyade bu, kadına yönelik şiddet vakalarının tek elden takip edilmesi yani belli cumhuriyet savcıları üzerinden takip edilmesi... Yani bazı adliyelerimizde bürolarımız var. Bazı adliyelerimizde ise cumhuriyet başsavcılarımız “Şu cumhuriyet savcımız veya -birkaç cumhuriyet savcısı üzerinden- bu savcılar sadece bu soruşturmaları yürütecekler, kolluğu bu arkadaşlarımız talimatlandıracaklar.” diye tek elden yürütülmesine vesile oldu. Bu anlamda, sayının da gerçek anlamda arttığını görüyoruz.

Tabii, genelgenin odaklandığı temel nokta, öncelikle, tekrarlanan şiddet vakalarının gözden kaçırılmaması meselesi yani kişi, kolluğa gitmiş, savcılığa gitmiş ancak bir netice alamamışsa bizim buraya bir refleks gösterip onarıcı bir uygulama geliştirmemiz gerekiyordu. Bu anlamda hem kolluk harekete geçti hem şu anda, Aile Bakanlığı bize destek vereceğini ifade etti ve veriyor, yavaş yavaş başladılar. Yani bunları tek elden, hem kolluk... Bu karakola bu kadın, bu şiddet mağduru çocuk daha önce de gelmiş, bunu karakolun da fark etmesi gerekiyor çünkü her zaman, genellikle benzer karakollara gidiliyor, bir veya birkaç karakola veya aynı savcılığa geliyor, aynı cumhuriyet başsavcılığına geldiği zaman aynı kişiyle muhatap olması, tedbir geçmişinin sorgulanması Genel Müdürümün de ifade ettiği şekilde; biz bunu biraz daha, böyle, dijital hüviyete büründürerek “pop-up” verme şeklinde bir şeye getirmeye çalışıyoruz, UYAP güncellemesiyle bu ayın ortasında mümkün olacak. Artık, birbirleriyle çelişen, yer yer kamuoyuna da yansıyan tedbir kararlarıyla karşılaşmak bizler de istemiyoruz. Aynı zamanda, tekrarlanan şiddet olgusunu hem savcımız hem hâkimimiz fark etsin istiyoruz. Tekrarlanan şiddet olgusu varsa, bu şiddet mağdurunu daha etkin koruyabilmek için daha caydırıcı tedbirler uygulansın istiyoruz genelgemizde. Hakeza, tekrarlanan şiddet vakalarında -yine genelgemizin bir hükmü-caydırıcı koruma tedbirlerine başvurulmaktan da çekinilmemesi mümkün olacak, yani her seferinde ifade alınıp bırakılmak yerine daha caydırıcı tedbirler, daha caydırıcı yükümlülükler öngörmeye çalıştık.

Genelgenin son olarak odaklandığı bir diğer nokta: Şiddet mağdurunu korumak başlı başına yetmiyor, yani bu koruma tedbirlerinin de bir sonu var. Bir gün uzaklaştırsanız da uzaklaştırma kararı -boşluklar doğabiliyor- yenilenemeyebiliyor, şikâyet olmayabiliyor, kadın tekrar şikâyet etmeyebiliyor. O anlamda bu boşlukları ortadan kaldırmak için, şiddet uygulayana yönelik, stresle baş etme, öfke kontrolü gibi tedbirlere daha fazla hükmedilmesi gerektiğini, bu yönde telkinlerde, bu yönde taleplerde bulunulmasını cumhuriyet başsavcılıklarımız üzerinden hâkimlerimizden talep etmiş olduk. Tabii, bu tedbirlere hükmedilmesi bir aşama; bu istatistikler, önümüzdeki yılın, yani bu yılın sonunda illaki bize bir fikir verecektir. Zaman zaman bunları gözden geçiriyoruz ama bir diğer yönü de bu tedbirlerin ne kadar etkin uygulandığıdır. Bunda da tabii ki Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığına bu anlamda bizim çok ihtiyacımız var. Hem Genel Müdürümün ifade ettiği SİR Raporu -sosyal araştırma raporları- zamanında tanzim edilerek hâkimin önüne gönderilirse hem de diyelim ki hâkimlerimiz danışmanlık tedbirine hükmettiler veyahut stresle baş etme, öfke kontrolü tedbirine hükmettiler, bunlar Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı tarafından ne kadar etkin koordine edilirse, uygulanırsa, biz kişiyi şiddet olgusundan o kadar uzaklaştırmış oluruz.

Benim şimdilik bu kadar. Soru cevapta da yine söz alabilirim.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CANAN KALSIN - Peki, bu şiddet uygulayanla alakalı veya hani, herhangi bir madde kullanımıyla alakalı isteğe bağlı olarak mı AMATEM'lere gidiyor?

ADALET BAKANLIĞI CEZA İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ MAĞDUR HAKLARI DAİRE BAŞKANI RAMAZAN GÜRKAN - Düne kadar birçok uygulama isteğe bağlı olardı. Kişi ihtar ediliyordu, bu şekilde sağlık tedbirine hükmedilerek kişi gönderiliyordu. Ancak -sanırım kamuoyu da farkındadır- kişi gitmeyebiliyordu, yani devam edebiliyordu. Ancak hâkimlerimizle, Ankara'daki hâkim arkadaşlarımızla bizim on beş gün kadar önce hızlıca bir görüşme imkânımız oldu. Bazı hâkimlerimiz kararlarını o kadar ayrıntılandırmaya başladılar ki artık kişinin kolluk marifetiyle götürülerek tedavi ettirilmesi gibi kararları görebiliyoruz Ankara Adliyesinde.

Tabii, taşradaki yansımalarını da yapacağımız saha çalışmalarında kendilerinden hem öğreneceğiz hem bir geri bildirim olarak ona göre bir refleks göstereceğiz. Bu çok önemli, yani tedbir hâkimleri bir anlamda bu işin başındaki arkadaşlarımız, yani bu kararları veren, kararların uygulanmasını gözetten, irdeleyen, değiştiren, tartan hâkimlerimiz. Onlara destek unsurları; Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının ŞÖNİM'leri, kolluğun aile içi ve kadına yönelik şiddet büro amirlikleri. Tabii, biz, yarın toplanacağımız Ankara'daki toplantıda bu arkadaşlarımızı böyle bir masanın etrafında bir araya getirip hem tanıştıracamız hem doğrudan yüz yüze... Biliyorsunuz, devlet mekanizmasında daha çok evraklar gidip geliyor ama biz yüz yüze kendilerini ifade etsinler, hâkimlerimiz kolluğun ifade alma sürecinde özellikle onlardan beklentileri ne, onu yarın kendilerine ifade edecekler, kolluktan maktu tedbir istemlerinin gelmemesi için kendilerine telkinlerde bulunacağız. Tabii, bunun bir ayağı eğitim, bir ayağı farkındalık. Yarın bu farkındalık için Ankara'dan başlayarak özellikle tedbir hâkimlerimiz ve aile içi şiddet büro savcılarımız üzerinden kendilerine bazı beklentilerimizi ifade edeceğiz. Yani olayın niteliğine göre aynı tedbir kararlarına hükmediliyorsa orada bir problem var, o problemi gidermemiz gerekiyor. Yine, İçişleri Bakanlığının, bizim teşvikimizle, acil faaliyet planı kapsamında, elektronik kelepçe uygulamasının yaygınlaştırılması yönünde bazı adımları var, o adımlar da biraz daha hızlandığı zaman caydırıcı tedbirler daha etkin uygulanabilecektir.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CANAN KALSIN – Ben teşekkür ederim.

Buyurun Sayın Kerestecioğlu.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Hoş geldiniz. Teşekkür ederiz sunumunuz için. İsimler yazmadığı için ismen hitap edemiyorum kusura bakmayın, bulamadım çünkü.

BAŞKAN CANAN KALSIN – Yakup Bey, Ramazan Bey.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Yakup Bey, Ramazan Bey, aslında her ikiniz de söylediniz, ne toplantısı gerçekleştiriyorsunuz tam olarak yarın ve ilk defa mı olacak bu toplantı, hâkimlerle, savcılarla yapılan toplantı, onunla ilgili...

ADALET BAKANLIĞI CEZA İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ MAĞDUR HAKLARI DAİRE BAŞKANI RAMAZAN GÜRKAN – İlk defa. Aynı zamanda, şöyle ifade edeyim: Genel Müdürlüğümü tamamladığım için bir kopukluk olmuş olabilir. Biliyorsunuz, tedbir mahkemelerimizi Ocak 2020'de faaliyete geçirdik. Yani bizim, Genel Müdürlüğümüzün istemiyle, Hâkimler ve Savcılar Kurulumuza tedbir mahkemelerine ihtiyaç duyulduğunu ifade etmiştik. 30 Aralık 2019 tarihi itibarıyla kurduğu için bir uygulamanın birkaç aylık... Esasında acele de ettik bu toplantı için.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – İyi yapmışsınız, yapılması gereken bir şey bu.

ADALET BAKANLIĞI CEZA İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ MAĞDUR HAKLARI DAİRE BAŞKANI RAMAZAN GÜRKAN – Bir sene sonra “Bu iş ne kadar başarılı?” demektense, iki aylık, biz, hızlıca -ben şahsen- dolaştık hâkimlerimizle birlikte, hâkimlerimizi ziyaret ettik, bazı eksiklikleri not ettik, biz bazı koordinasyon eksiklikleri olduğunu fark etmekle bu toplantıyı tertip ettik.

İçişleri Bakanlığımız gerçekten bizi bu anlamda çok destekliyor Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığımız. Onlar da tüm ilçe kadına yönelik şiddet büro amirleriyle birlikte, kalabalık bir ekiple gelecekler. Yani hâkim arkadaşlarımızla kim muhatapsa herkes bu masanın etrafında bulunsun ya da bu salonda bulunsun istedik. Tabii, bunu yerelde de tertip etmek istiyoruz. Ancak Ankara'yı, onun bir neticesini üç-beş gün sonra değerlendirip ona göre yerelde de teşvik etmek istiyoruz aksayan yerlerde. Kişiler birbirlerini tanırlarsa bu iş etkin yürütülebilir, takip edilebilir.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Bunu şunun için soruyorum: Genellikle bir eleştiri yaptığınız zaman -bizler siyasetçiyiz- sanki siyaseten yapılmıyormuş gibi algılanıyor ama ben sonuçta kadın hakları aktivistiyim uzun yıllardır ve bu tarz eğitimlerin zaten yıllardır akademiyle birlikte de hâkimlere, savcılara yönelik verildiğini biliyoruz yani. Eskiden beri aslında yapılan çalışmalar var ama Bakanlık düzeyinde bunun yapılması gerçekten önemli bir şey. Fakat dün hatta Sayın Başkanla beraber İstanbul Sözleşmesi'nin etkin uygulanması alt komisyonundayız ve bize medya konusunda bir sunum yapıldı, medyadaki İstanbul Sözleşmesi'nin aslında uygulamadaki aksamaları ve nasıl uygulanabilir, nasıl etkin uygulanabilir diye. Mesela orada benim dikkatimi çeken en önemli şeylerden biri, Çiler Hanım şöyle bir şeyden söz etti: “Ne kadar eğitim verdiğimiz değil mesele.” Gerçekten, mesela bir önceki sunumunuzla, bir önceki yıl ile bir sonraki yıl arasında aksayan şeyler ne? Yani bunların karşılaştırmasını sunmak önemli olan. Yani şimdi size muhtemelen bugün genelgeyi belki anlatmanız ifade edilmiş ama ben rica ediyorum ki: Gerçekten, aslında bazı karşılaştırmalar da yapılsın. Bunu da şunun için yapmamalıyız: Birbirimizle, kimseyle yarışmıyoruz, yani gerçekten kadınların ölmesini önlemeye çalışıyoruz, yani bizim adını koyduğumuz şey erkek şiddeti. O nedenle mesela bir masa etrafında toplanmak iyidir gerçekten, hani, birbirini tanımak, en azından dokunabilmek ama bunun denetimi ve geri dönüşü de nasıl olacak mesele? Yani “Hâkimler...” -dediniz ya- kötü karar verdiği zaman ya da karar vermediği için bir kadının ölümüne sebep olduğu zaman bunun geri dönüşü ne? Mesela yarınki toplantıda lütfen kendilerini uyarır mısınız, yani uyaracak bir mekanizmanız var mı daha doğrusu? Bu mesela bana, şiddeti önlemek için önemli geliyor çünkü, kusura bakmayın, kendi yaşantılarımdan bakarak, belki kendisi de hatta şiddet uygulayan biri olarak o tedbiri vermeyi zül görüyor ve nafakayı vermeyi zül görüyor kendi cebinden çıkacakmış gibi ve ondan sonrasında da bu bir döngü hâlinde devam ediyor. Bunun yaptırımı ne? Yani bir hâkim bir kadının hayatına mal oluyorsa bunun yaptırımı ne? İçişlerinde bir polis kötü davranıyorsa ve o kadını kalkıp da gerçekten gereken önlemler için götürmüyorsa bunun ona geri dönüşü... Tazminat olarak da bu geri dönmeli belki. Yani parası cebinden çıktığı zaman gerçekten bazıları bazı şeyleri anlıyorlar, anlayış olarak değil yani; bunu bir sormak istiyorum.

Bir de bu B2-b maddesindeki Sosyal Araştırma Raporu (SİR) Şimdi, bu bizim için çok önemli burada Sosyal Araştırma Raporu'nun kanıt olarak istenebilmesi tehlikesi de var; yapmayın öyle. Yani uygulamada çok fazla şeyler görüyoruz; gerçekten aktarıyorlar birebir uygulamadaki sorunları. Sosyal Araştırma Raporu'nu bir hâkim kanıt olarak isterse o tedbir için ve bunun için de o bir hafta süreyi beklerse yine kadın ölür. Yani en azından, bunları uyarı olarak söylüyorum, toplantı yapacaksanız hani, hâkimler de bunu böyle yapmamaları gerektiğini, bunun asla bir kanıt olarak istenmemesi gerektiğini, delil arama zorunluluğu olmadığını... Bunu tabii ki biliyoruz, sizler zaten gayet güzel ifade ediyorsunuz ama herkes anlamıyor işte. Yani zaten bu yüzden de tedbirler zor uygulanıyor; sanıyorum, evet, geri dönüşünü söyledim.

Bir de süreci uzatan bir durum değil mi bu bir hafta? Bu konuda da sizlerden bir cevap almak isterim.

Bu arada, hani “Siyasetçilere düşen ne?” konusunda bir öneriniz, söylemek istediğiniz bir şey varsa, tabii ki arzu ederseniz ve isterseniz bunun da cevabını almak isterim.

Teşekkürler.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Sayın Başkan...

BAŞKAN CANAN KALSIN – Soru-cevap şeklinde yapalım mı?

Buyurun.

ADALET BAKANLIĞI CEZA İŞLERİ GENEL MÜDÜRÜ YAKUP MOĞUL –Teşekkür ediyorum.

Arzu ederseniz ilk soruya ben cevap vereyim, sonra Başkan Bey araştırmayla ilgili cevap versin.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Kusura bakmayın, bu Sosyal İzleme Raporu’yla ilgili ben de bir şey sorayım, sizlere de cevap verecek çünkü.

Bununla ilgili gerçekten biz de okuduğumuzda genelgeyi hepimizin kafasında soru işaretleri oldu.

Şimdi, evet, kadına yönelik şiddet konusundaki istatistikler çok yoğun bir şiddeti işaret ediyor. Sebebi, ayrımcılık; çözümü, toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanması elbette. Hani bu, işin bir boyutu ama bizim şiddet sarmalını önleme noktasında da acil önlemler almamız gerekiyor. İşte bu 6284, İstanbul Sözleşmesi elimizde ama bu noktada özellikle 6284’ün ruhu zaten buydu; hani, ivedilikle ve delilsiz bir şekilde hızlı karar verebilmek, hızlı davranabilmek ve kadının can güvenliğini sağlayabilmek. İşte, bu noktada Sosyal Araştırma Raporları ki gerçekten ben de okuduğumda kafamda buna dair bir soru işareti gelişti. Özellikle siz de biraz önce ifade ettiniz, bir haftada bu raporu... Bir haftada bu rapor nasıl hazırlanacak, benim için muğlak. Bu hazırlanan raporun amacı ne? Gerçekten tedbir kararlarının verilmesi noktasında bir düzenleme mi olacak, bir referans mı olacak, bunun uygulamasında mı kullanılacak? Bu, süreci uzatmayacak mı? Hani bu çok kıymetli bir şey yani tedbir kararının verilmesini de istiyoruz biz bunların. Bu, süreci uzatmayacak mı? Bu arada o kadının güvenliğinin nasıl sağlayacağız? Tedbir kararlarının şartı olarak mı sunulacak? Hani bu sorular çok önemli. Bir haftada bir de neyi gerçekten araştırmış olacağız? Neye derman olacak bu? Bu sorulara da cevap verirsiniz...

Benim yine sorularım olacak ama.

BAŞKAN CANAN KALSIN – Peki, Candan Hanım, teşekkürler.

Buyurun lütfen.

IV.- KONU

A)GÖRÜŞMELER

1.-Adalet Bakanlığının 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun’un Uygulanması Hakkındaki (154/1) sayılı Genelgesi’ne ilişkin görüşmeler

ADALET BAKANLIĞI CEZA İŞLERİ GENEL MÜDÜRÜ YAKUP MOĞUL – Teşekkür ediyorum.

Öncelikle, hâkimlerin şikâyetiyle ilgili olarak tabii ki uygulamada eğer yanlış ve farklı uygulamalar, isabetsiz kararlar varsa zaten sistem bunun formülünü, yaptırımını getirmiş durumda. Bakanlık olarak bizler hâkimler üzerinde bir işlem yapmak durumunda değiliz idari bir birim olduğumuz için. Burada şikâyet sistemi mevcut. Orada şayet böyle bir vakada, hâkimin veya savcının yanlış uygulamasından kaynaklanan... Çünkü bunlar adli görevleridir, adli görevlerde Bakanlığın herhangi bir görevi yok.

Hâkimler Savcılar Kurulu Şikâyet Bürosu var, orada gerekli incelemeleri yapacaklar müfettiş eliyle, gerekli tedbirleri de uygulayacaklardır. Zaten bütün hâkim ve savcılarımız da bunun farkındadır diye düşünüyorum.

Az önce de buyurduğunuz gibi biz genelgeyle ilgili çalıştığımız için çok faydalı olurdu, istatistikleri karşılaştıralım; 2019 yılı, 2020 yılı belki bu yılın sonunda ama genelgemiz zaten 17 Aralıkta çıktığı için ilk uygulamalar, işte böyle bizim sahada yaptığımız, Başkan Bey’in hâkim ve savcılarla yaptığı görüşmeler neticesinde genelgenin veya 6284 sayılı Yasa’nın uygulanmasında yaşanan sıkıntılar nedir, çözüm önerileri anlamında, belki yasal, belki idari düzenlemeler anlamında biz bunları derliyoruz. Bu açıdan da Meclise sevk ediyoruz, belki yasal düzenlemeler anlamında.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Sayın Başkan, araya girerek sadece bir şey soracağım. İstatistik karşılaştırma istemedim, yani yanlış anlaşılmasın, onu bir kayda geçirmek istiyorum.

BAŞKAN CANAN KALSIN – Buyurun.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – İstatistik tabii ki önemli yani bir toplumda verinin olması herkes için önemli, herkesin hayatı için de önemli, kullanabilmek için önemli ama kastettiğim tam bu değil. Yani bir alanda bir eğitim veriyorsunuz mesela, o eğitimin ondan sonraki, bir sene sonraki sonuçlarını nasıl görüyorsunuz? Yani hâkimleri nasıl değerlendiriyorsunuz, nasıl raporluyorsunuz ya da işte, bir alanda başka bir şey var, bunun karşılaştırmasından bahsediyorum; yani bu, size de faydalı olabilecek bir şey. Bizde çünkü genelde şöyle oluyor: Böyle toplanılıyor, eğitim veriliyor, ondan sonra “Eğitim verdik.” diye kayda geçiyor. Hayır, eğitim vermiş olmuyoruz. Eğitimi güncellemediğimiz zaman, atölyeler şeklinde yapmadığımız zaman, interaktif yapmadığımız zaman, o hâkimden biz geri dönüşünü almadığımız zaman eğitim vermiş olmuyoruz, söylev vermiş oluyoruz sadece ve kendi hanemize de yazıyoruz ki “Eğitim verdik.” Şimdi, bu, kimseye faydası olacak bir şey değil. Sadece eğitim için demiyorum ama istediğim şey, özellikle sorduğum şey -istediğim derken, istediğim bir şey yok; sadece yaşam hakkı- istatistik değil sadece yani veri değil, tabii ki bu da önemli ama onu da kastediyorum yani.

ADALET BAKANLIĞI CEZA İŞLERİ GENEL MÜDÜRÜ YAKUP MOĞUL – Teşekkür ediyorum.

Diğer soruyu, sosyal inceleme ve araştırma raporlarıyla ilgili soruyu da uygun görürseniz Ramazan Bey cevaplasın Başkanım.

BAŞKAN CANAN KALSIN – Tabii.

Ramazan Bey, buyurun.

ADALET BAKANLIĞI CEZA İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ MAĞDUR HAKLARI DAİRE BAŞKANI RAMAZAN GÜRKAN – Aynı şekilde “eğitim” demişken ben de bir cümle girerek sözlerime başlayayım.

Bu ayın ortasında -başlı başına eğitim tabii ki yeterli değil gibi de bakıldı ama sonunu tamamlayacağım- 6284 sayılı Kanun uyarınca yetkilendirilmiş hâkimlerimizle birlikte Gaziantep’te bir eğitim faaliyetimiz olacak. Bunu Türkiye Adalet Akademisi yapıyor, bizlerin de kendilerine hem buradan aldığımız geri bildirimler hem bazı eleştiriler, uygulamadaki aksaklıklar konusunda bir tebliği olacak orada hâkimlere bu anlamda.

Onun dışında, teftiş değerlendirmelerinde de elbette bu dikkate alınıyor, Yargıtay bunun denetimini yapıyor. Biz mesela, adli görüşme odaları konusunda yazdık Ceza İşleri Genel Müdürlüğümüz olarak Hâkimler ve Savcılar Kurulu Teftiş Kuruluna, dedik ki adli görüşme odalarının adliyelerde hâkimler

tarafından yeterince kullanılması konusuna HSK Teftiş Değerlendirme Tablosu'nda yer verilmesini talep ettik ve olumlu geri bildirimle, olumlu bir yazıyla geri dönüş yaptılar. Önümüzdeki dönemde artık, kullanılması gereken dosyalarda adli görüşme odalarını bir hâkim ne kadar kullanmış kullanmamış diye müfettişlerimiz bunu tavsiye ve eleştiri konusu da edecekler.

Tabii, farklı tedbirler de alıyoruz, bu eğitimi tamamlayan farklı tedbirler de alıyoruz.

Diğer, o SİR raporuyla ilgili soruya gelecek olursak; tabii, biz bu genelgeyi emin olun, birkaç gün içerisinde, birkaç hafta içerisinde çıkarmadık, bir olgunlaşma süreci oldu. Türkiye'deki tüm barolarımızdan, hâkim ve savcılarımızdan cumhuriyet başsavcılıkları üzerinden bu konuda -çünkü uygulama genelgesi bu- uygulamada yaşanan aksaklıkları, sorunları sorduk kendilerinden. Bunları tabii bir elimine ederek hap hâle getirdik ve genelge olarak çıkardık.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Bununla ilgili ama eleştirileri var sizlere yani görüş istendi ama hiçbir görüşümüz yansımadı gibi, baroların...

ADALET BAKANLIĞI CEZA İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ MAĞDUR HAKLARI DAİRE BAŞKANI RAMAZAN GÜRKAN – Var tabii.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – ...çok ciddi eleştirileri var. Görüş istemek çok olumlu ama bu görüşleri önemsemek...

ADALET BAKANLIĞI CEZA İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ MAĞDUR HAKLARI DAİRE BAŞKANI RAMAZAN GÜRKAN – Ama ben uygulamada hayata geçmemiş birçok meselenin, hani 6284'ün öngördüğü ama layıkıyla uygulanmayan birçok hususun da buraya derçedildiğini düşünüyorum. Mesela, en büyük problemlerden biri tebliğdi gerçekten. Tazyik hapsi kararları neredeyse hiç demeyeyim ama çok az çıkıyordu çünkü tebligat yapılamıyordu. Başkanımız da vâkıf, kendisi de ifade ettiler. Kişi evden uzaklaştırılmış, nereye gittiği çok da bilinmiyor ama adresine, eşine tebliğ ediliyor, düşünün. Yani polis memuru da veyahut işte, PTT memuru da bu konuda çok farkındalık sahibi değil, tedbir kararını isteyen eşe tebliğ ediyorlar kocanın tebliğini ve geçersiz tebligat yani ama bu geçerli görünüyor PTT sisteminde. Ama ne oluyordu? Tekrar bir şiddet vakası oluyordu ve tazyik hapsi istenilecek, istenilemiyordu. Yani mesela, kolluk, geçmişte bu meseleye gerçekten başlı başına bir direnç gösteriyordu. Diyordu ki: "PTT aracılığıyla yapılması esastır, bizimkisi istisnai bir tebligattır ancak biz bunu artık bu işin önemine atfen asil hâle getirdik." Artık kolluk aracılığıyla tebligatlar yerine getiriliyor.

Ha, sizin sorduğunuz soruları, farklı kaygıları -işte SİR süreci uzatır mı- emin olun biz de kendimize sorduk, genelgeyi yazarken veya hayata geçirirken sorduk çünkü sormamız gerekiyordu. Orada çok küçük bir yanlış anlaşılma var. Genelgemizde var ama orayı bire bir okumadık. Dedik ki: "Müracaatı aldıktan sonra bu aşamada -ayrıntılı beyanı aldık, olay kayıt formunu doldurduk- alınan beyan dikkate alınarak uygun koruyucu ve önleyici tedbir kararlarının istenilmesinde tereddüt edilmemesi" gibi bir cümlemiz var, hem de giriş cümlemiz bu. Yani acil koruyucu ve önleyici tedbir kararlarını vermekte tereddüt etmemelerini istiyoruz yani talep etmekte tereddüt etmemelerini tüm cumhuriyet savcılarından ve kolluktan istemiş oluyoruz.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – SİR'e vurgu yapmaktaki amaç ne?

ADALET BAKANLIĞI CEZA İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ MAĞDUR HAKLARI DAİRE BAŞKANI RAMAZAN GÜRKAN – SİR'e vurgu yapmak şu: SİR'i delil olarak tersinden bazen...

BAŞKAN CANAN KALSIN – Pardon... Bir monolog veya ikili bir diyalog olarak değil, soruları bitirdikten sonra, diğer arkadaşlarıma da hakkaniyet anlamında... Seher Hanım'a söz verelim, ondan sonra diğer 2 arkadaşımız şeklinde devam edelim.

Buyurun.

ADALET BAKANLIĞI CEZA İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ MAĞDUR HAKLARI DAİRE BAŞKANI RAMAZAN GÜRKAN – Yani SİR’e sadece delil cihetinden bakılmamalı, SİR en uygun tedbirleri tespiti olanak tanıyan unsurlardan biri olarak kabul edilir. Kolluğun olay kayıt formu üzerinden, defaten bir polis memurunun doldurduğu bir form üzerinden bu tedbirlere karar verilirken en azından tedbirlerin güncellenmesi safhasında dikkate alınmak üzere sosyal araştırmayı biz öngördük. Sosyal araştırma aynı zamanda kadının ne kadar büyük bir tehdit altında olduğunu da ortaya koyabilir. Siz yaklaşmama tedbiri vermişken belki kimlik değişimi tedbirine, iş yerinin değiştirilmesi tedbirine, farklı tedbirlere gitmeniz gerekli olduğunu ortaya koyabilir.

SİR’in bir hafta içinde ulaştırılması bizim bir öngörümüz. Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının da olumlu baktığı bir süre oldu ancak bir haftada gönderebilen yerler olacak, gönderemeyen yerler olacak; bunu zaten o yerlerdeki buluşmalar halledecek. Yani arkadaşlar, ŞÖNİM Müdürlüğümüz hâkime “Biz SİR’i on beş günde gönderebiliyoruz.” diyecek. Yani size SİR gelmeden tedbirin bitmesi gibi bir durumla karşılaşmadık bugüne kadar. SİR ön şart değil. Bunu böyle algılayan yani bu şekilde algılayan bir başsavcılığımız olmuş Türkiye’de. Biz hemen onun geri bildirimini aldık. Tabii, birbirimizi de disipline ediyoruz bu anlamda yani Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı beni uyardı “Falanca yerde, bir ilde başsavcılığımız şöyle bir uygulama yapıyor: SİR almadan tedbir istemiyoruz.” gibi bir uygulamaya başlamış. Biz hemen başsavcımızla, başsavcı vekilimizle görüştük, orada bir yanlış anlaşılma var dedik, size okuduğum bu cümleyi okudum. Dedim ki yani bunda acil koruma tedbirini istemenizde bir tereddüt yok, kesinlikle istemelisiniz. Bir yerden bu geri bildirimini aldık, onun dışında Türkiye’de -dediğiniz gibi- SİR’in beklenmesi gibi bir problem şu an için yok.

BAŞKAN CANAN KALSIN – Teşekkür ederim.

Sera Hanım...

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Ben soru sormadım Sayın Başkan, sadece ek yapmıştım ve sormadım.

BAŞKAN CANAN KALSIN – Buyurun.

Sorunuzu alalım, sonra diğer arkadaşlara geçelim.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Şimdi, aslında, gelinek noktada yasanın uygulanması için bir genelge çıkarılmasını olumlu bulmak gerçekten aslında çok üzücü çünkü 6284’e karşı çok ciddi anlamda açık bir kampanya yürütülüyor. Yani maalesef bunun İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu tarafından da Ombudsman tarafından da özellikle dile getirilmesi gerçekten 6284’ü farklı bir boyuta taşımaya çalışıyor. Yani bu noktada adliye hâkimlerin, savcılarının, karakolda kolluğun bunu hayata geçirebilmesi -genelgeyi, yasayı- gerçekten işimizi zorlaştırıyor.

Bir diğer taraftan da özellikle bu yasayı uygulamayanlar hakkında bugüne kadar bırakın adli, hiçbir idari soruşturmanın bile açılmamış olması ya da bu kararların paylaşılmamış olması gerçekten yasanın uygulanmasını, dolayısıyla bu genelgenin de uygulanmasını bence engelliyor. Bu anlamda özellikle Gülede Cankel’de, Ayşe Tuba Arslan’da -ki bu genelgeye bence sebep olan vakalardan biri- yaşananlar, işte Gülede Cankel’de hâkimin yüz yüze görüşmeden sanığı tahliye etmesi, salması ya da işte “Koruma istemedi ki.” söylemi ki Sayın İçişleri Bakanının da hani bu vakalar sonrasında en büyük açıklaması maalesef işte “Ama koruma istememiş ki.” Oysaki 6284’te de İstanbul Sözleşmesi’nde de biz biliyoruz ki -genelgede de yazdığı itibarıyla- koruma istemeye gerek yok, eğer bir hayati tehlike varsa koruma vermek zorunda.

Genelge -olumlu tarafları var tabii- hani trajik, biraz önce dediğim gibi ama gene de olumlu. Ama burada özellikle 5'inci maddede basın ve sosyal medyaya getirilen gizlilik kararı gerçekten endişe verici. Biz biliyoruz ki özellikle Şule Çet'te son süreçte bunu bizatihi hepimiz yaşadık; intihar diye üstü örtülen, kapatılan bir vaka. Sosyal medyada yapılan kampanyalarla, gerçekten dayanışmayla, kadınların dayanışmasıyla, aslında intihar olmadığı, bir cinayet olduğu, tecavüz olduğu ortaya çıktı. Dolayısıyla haklı olarak hepimizde "Acaba burada bir gizlilik mi oluşturulmaya çalışılıyor?" yani basına ve sosyal medyaya gelen yasaklarla bu dayanışmaların, bu kampanyaların, bu haberlerin üstü mü örtülmeye çalışılıyor endişesi var, niyet elbette bu değil ama haklı olarak da var diyorum çünkü son süreçte Türkiye'nin içinde bulunduğu işte internet yasakları, haberlere gelen otosansürler, sansürler, işte gazetecilerin tutuklanması haklı olarak bu soru işaretlerini dile getiriyor ama siz hiç ifade etmediniz, bu konunun da bence çok açıklanması gerekir.

BAŞKAN CANAN KALSIN - Sorunuzu alabilir miyiz.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Evet, sorularımdan biri bu.

BAŞKAN CANAN KALSIN – Hemen soralım, diğer arkadaşlara da geçeceğiz.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Lütfen konuşmamı bitirmeme müsaade eder misiniz Başkan.

BAŞKAN CANAN KALSIN – Ama yirmi dakikadır konuşuyorsunuz Candan Hanım. Şimdi, bu, usule aykırı. Diğer arkadaşlar...

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Ama, yok, hayır, soruma gelmeye çalışıyorum.

BAŞKAN CANAN KALSIN – Yorumlar yapıyorsunuz ama soruya gelemediniz.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Ama siz eğer bir süre sınırlaması yapacaksanız Sayın Başkan...

BAŞKAN CANAN KALSIN – Soru sormuyor, yorum yapıyorsunuz deminden beri.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Hayır, siz bir süre sınırlaması yapacaksanız bunu baştan konuşalım.

BAŞKAN CANAN KALSIN – Ama bu bir sunum değil.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Ama niye ben konuşmaya başlayınca hani bu birden söz konusu oluyor ve konuşmam...

BAŞKAN CANAN KALSIN – Ama yorum yaptınız.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Yorum yapabilirim, gayet doğal değil mi?

BAŞKAN CANAN KALSIN – Ama "Soru sormadım." diyorsunuz.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Ben Komisyonun Başkan Vekiliyim, yorum yapmam gayet doğal değil mi?

BAŞKAN CANAN KALSIN – Ama Candan Hanım, şimdi siz "Soruyu sormadım." deyip yirmi dakikadır yorum yapıyorsunuz.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Sorumu soruyorum...

BAŞKAN CANAN KALSIN – Lütfen sorun.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – 5'inci maddeyle ilgili görüşünüz nedir?

Artı, Canan Hanım, bir süre sınırlaması varsa bunu baştan belirtmeniz gerekiyor ki böyle bir şey olamaz bu Komisyonunda. Gayet doğal, burada görüşlerimizi, düşüncelerimizi ifade etmek için buradayız.

BAŞKAN CANAN KALSIN – Soruları aldınız mı Sayın Gürkan?

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Hayır, benim sorum bitmedi henüz, bitireceğim izin verirsiniz eğer.

Bir diğeri de özellikle bu sosyal araştırma raporlarıyla ilgili de ifade ettiniz ve çok kıymetli buluyorum, cezasızlığın olmadığı yerde tabii ki adalet olmuyor, ceza olmalı. Israrlı takibe vurgu yapılmasını kıymetli buluyorum ama bununla ilgili bir tanımlama yani ısrarlı takibin tanımı ve bununla ilgili bir kanun düzenlemesi gerekiyor ve ben bununla ilgili bir kanun teklifi verdim; onu da burada tartışabilmeyi çok isterim.

Genelgede bir diğerk olarak da cinsel şiddet merkezlerinin kurulması var GREVIO’nun Türkiye önerilerinde. Bununla ilgili de belki aslında bir paragraf açılabilirdi, hani onu da görmeyi umut ettik çünkü biz bunu konuşmuştuk 2020 raporlarımızda konuşabiliriz diye. Bu da olacak mı, hani bunun düşüncesi var mı Adalet Bakanlığının, bunu sormak istiyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CANAN KALSIN – Ben öncelikle bir dipnot geçmek istiyorum.

Şimdi, arkadaşlar, burada bir konu gündeme geldi ve o biz o gündemle alakalı bilgilenmek için Komisyonumuzu topladık. Bir buçuk sene önce bir alt komisyon kurduk. Bu alt komisyonun kurulma sebebi, tam bugün bu sonuçlar ve çıktılarıyla ilgili konulara vâkıf olmak ve problemleri çözmek üzereydi. Neydi? İşte, farklı hâkimlere gitmesi; işte, şikâyet edip de tedbir kararlarının alınmaması, gecikmesi, tebligatın zamanında yapılmaması, mağdurun tekrar mağdur edilmesiyle alakalı sorunlardı. Şimdi, alt komisyonumuz bununla ilgili 15 tane alt komisyon toplantısı yaptı ve dileyen bütün milletvekilleri -STK’ler dâhil olmak üzere- Mecliste katılabilir, görüşlerini ifade edebilir. Burada zaten 2011’de Türkiye’nin çekincesiz olarak imzaladığı, 2014’te de devreye giren İstanbul Sözleşmesi’ne bağlı olarak 6284’le alakalı hepimizin arazide bire bir yaşadığımız sorunların tespitiydi ve o tespitlerden hareketle, Adalet Bakanlığımız, İçişleri Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı ve Aile Bakanlığının bir harekât başlattığını ve “Mercan Seferberliği” diye 25 Kasım’da açıkladığı bir yol haritası çıktı. 17 Aralıkta –yanılmıyorsam- ilk toplantınızı yaptınız, yarın da geniş tarafları olduğu bir toplantı yapacaksınız. Biz de çıktılardan -hakikaten heyecanla bekliyoruz- zaten bu Komisyonumuza, herkese açık, alt komisyonumuza, herkesin verilere ulaşabileceği, okuyabileceği el kitabı olarak kabul edebileceği bir kitapçık hazırlıyoruz.

Sonuç olarak, uygulamadaki sıkıntıların neler olduğunu aşağı yukarı tespit etmiş durumdayız. Bununla alakalı medyanın diliyle ilgili sıkıntılar olduğunun, aynı şekilde görsel Türk filmlerinde -Ankara Milletvekilimiz, CHP Milletvekilimiz Gamze Hanım da çalıştı- kadına şiddetin her yerde görsellerle paylaşıldığının, medya dilinin de çok sıkıntılı olduğunun farkındayız. Tabii ki, bir anda her şey birbiriyle değil ama siz konuşmaya başlarken ilk başta söylediğiniz multidisipliner bir çalışma olduğu ortaya çıktı; bu önemli bir başarı, önemli bir aşama. Çünkü 2014’te yürürlüğe girmiş, yıl olmuş 2020 ve biz, bu 2014 ile 2020 arasındaki arazideki, uygulamadaki sıkıntıların ne olduğunu keşfe çıktık ve bununla ilgili cesaretli adımlar attık. “Kimse bu konuda bir şey yapmıyor.” diye kamuoyunda algılatmalar var, algı yönetimleri var. Ama bununla alakalı bütün kadın milletvekillerimiz ve siyasetçiler olarak belli bir mücadelemiz olduğu ortada. Bu ne birkaç kişinin başarısı ne 3 kişinin tavsiyesiyle alınmış bir karar değil. 26 kişilik bir Komisyon’da, AK PARTİ’nin de 13 tane milletvekilinin olduğu bir yerde ortak alınmış bir karardır. Dolayısıyla partilerüstü olarak kurulmuş bir Komisyonun ithamdan uzak, problemlerin çözümüne yönelik hareketlerinin tavsiye kararında da olması gerekiyor çünkü bu geldiğimiz noktalar çok değerli noktalar.

Bu aldığımız genelgenin biz de takipçisi olacağız, belki iki ay sonra tekrar diyeceğiz ki: “Siz arazide nasıl sorunlarla karşılaştınız?” Belki bizim de bununla alakalı kanuni düzenlemeler yapmamız gerekliliği ortaya çıkacak. Kanunu yapan burası ama burası sonuç, siz arazidesiniz. Gerekirse bizim

ileride Birleşmiş Milletlerle veya kendi çabamızla şiddetin olduğu illerde, göçün fazla olduğu yerlerde, değerlerin üretilmediği, internet üzerinden şiddetin -MHP Milletvekilimiz Arzu Hanım'ın çalıştığı bir yerde- medyanın dilini tekrar tekrar konuşmamız gerekecek.

Kadına şiddeti çıkardığımız ve çok konuştuğumuz zaman 2 tane yan etkisi oluyor. Bir: Sosyopatlarla örnek oluyor. İki: Şiddet gören kadın için her yer karanlık oluyor, çıkış noktası yok. Ama biz doğru noktaları söyler ve çözüme odaklı gidersek bence faydası olacak.

Şöyle mi yapsak? Sera Hanım'ın da sorusunu alalım, Arzu Hanım'ın sorusunu alalım, Gamze Hanım sizin de sorunuz vardı galiba, ondan sonra toplu cevap verin olur mu? Hızlı gidelim çünkü ikinci bölüme de geçeceğiz.

Sera Hanım, buyurun.

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Öncelikle teşekkür ediyorum.

Ben, bu genelgeyi genel olarak olumlu buluyorum, sadece birkaç noktada eleştirim olacak, birkaç yerde de bilgi rica edeceğim sizden.

Öncelikle “Bütün karakollarda aile içi şiddet birimleri kuruldu.” dediniz. Bunlar faaliyete de geçti mi her bir karakolda?

ADALET BAKANLIĞI CEZA İŞLERİ GENEL MÜDÜRÜ YAKUP MOĞUL – İçişleri Bakanlığı kurdu onu.

ADALET BAKANLIĞI CEZA İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ MAĞDUR HAKLARI DAİRE BAŞKANI RAMAZAN GÜRKAN – Bütün il ve ilçelerde...

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Yani genelgesi gitti mi yoksa fiilen de kuruldular mı bunu sormak isterim.

ADALET BAKANLIĞI CEZA İŞLERİ GENEL MÜDÜRÜ YAKUP MOĞUL – Efendim, genelge çıkardı İçişleri Bakanlığı. İçişleri Bakanlığının genelgesinde bu büroların kurulması yazıyor, kurulmuştur herhâlde. Çünkü o Bakanlığın bilgisinde bizde değil.

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Süreç içerisinde kurulur. Tamam, onu İçişleri Bakanlığımıza soralım.

İkincisi: Şu dediğiniz, tedbir kararlarının tek mahkemeden alınması çok çok olumlu bence de hani 10 aile mahkemesi varsa birinin görevlendirilmesi, 10 asliyeden birinin görevlendirilmesi. Burada Filiz Üstadın da eleştirisi üzerinden gidersek belki... Madem böyle bir sisteme geçeceğiz, kadın hâkimlerimiz de var ve aile içi şiddet davalarında mağdurun yüzde 99'u kadın olduğu için daha empatik yaklaşabilmek adına bu uzmanlaşmış tedbir mahkemelerimizi kadın hâkimlerimizin bulunduğu yerde kadın hâkimlerden seçsek nasıl bir etkisi olur? Bu toplantıya giderken bunu tartışırsak bence çok çok iyi olabilir. Not alırsanız çok sevinirim.

Sonra, UYAP'la ilgili, “pop-up” ekran çıkması harikulade olmuş, kim düşündüyse aklına sağlık. Şunu anlayamadım sadece: Bu “pop-up” ekran ne zaman çıkacak? Yani herhangi bir mağdur müşteki sıfatıyla gidip UYAP'tan TC'sini girip başvurusunu yaptığı anda şiddet mağduru diye bir “pop-up” mı çıkacak yoksa suç vasfı, aile içi şiddet, darp vesaire bir şey olduğunda mı “pop-up” belirecek? Yani yoksa her TC'mi girdiğimde... O da afişe olmak gibi olur, onu merak ettim.

“Bazı savcılıklarımız kendi içlerinde şey yaptılar ve savcılık aşamasında da tedbir mahkemesi gibi bazı savcılar görevlendiriliyor.” dediniz. Bunun da genelleştirilmesi gerekir. Bu çok çok iyi bir uygulama olur. Çünkü hepimiz hukukçuyuz, uzmanlık çok kıymetli. Savcılarla ilgili de böyle bir

karar alıp belki hemen sıcaklığına gündeme alırsanız... Hani her adliyede savcımız belli olsun, bir mağdur bu konuda gittiğinde o savcıyla işini yapsın ve hatta varsa yine kadın savcılardan seçilebilir bunlar. Bu genel olarak işimizi ve bakış açısından kaynaklı sıkıntılarımızı...

ADALET BAKANLIĞI CEZA İŞLERİ GENEL MÜDÜRÜ YAKUP MOĞUL – Hayata geçirdik onu.

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Birkaç savcılığımız diye sunumda geçti.

ADALET BAKANLIĞI CEZA İŞLERİ GENEL MÜDÜRÜ YAKUP MOĞUL – Tüm Türkiye’de.

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Tüm Türkiye’de bütün savcılıklarda yapıldı?

ADALET BAKANLIĞI CEZA İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ MAĞDUR HAKLARI DAİRE BAŞKANI RAMAZAN GÜRKAN – Birçok diyebiliriz yani tamamına yakını bu refleksi gösterdi.

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Çok güzel, o güzel olmuş.

Vaka bazlı yaklaşım...

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Bir araya gireyim, kaç erkek ya da kadın?

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Evet, onları kadınlardan seçmek hakikaten hepimizin elini çok rahatlatacaktır diye düşünüyorum, siz dâhil. Hâkim ve savcıları kadınlardan seçelim hocam.

ADALET BAKANLIĞI CEZA İŞLERİ GENEL MÜDÜRÜ YAKUP MOĞUL – Hâkimler ve Savcılar Kurulunun görevi, HSK’nın ama bu tabii ki olabilir.

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Yani KEFEK talebi olarak iletirseniz hakikaten seviniriz.

Son olarak, 67 adliyemizde adli görüşme odalarımız kurulmuş. Ben de kaçırmış olabilirim, adli görüşme odası olmayan adliyelerimizde yine de yüz yüze gelmeksizin SEGBİS’le mi alınacak ifadeleri yoksa henüz kurulamayan adliyelerimizde bu süreç nasıl işleyecek, bunu merak ediyorum.

Son olarak da şunu sormak istiyorum: Benim de 5’inci maddede bir itirazım var çünkü dediğim gibi, bu, kadına karşı olumlu bulduğum bir genelge ama tüm kadınların siyasi fark gözetmeksizin mücadelesi sonucu çıkmış bir genelge bu genelge. Bu mücadele aslında kaynağını çoğu zaman sosyal medyadan aldı. Bu 5’inci maddenin uygulaması TCK 285’e gönderme yapıyoruz, hapis cezasıyla tazyiki olan bir madde. Bu şu mu demek? Şule Çet’in oradan atıldığına dair görüntüleri... Ben, sosyal medyada soruşturma aşamasında vatandaş olarak paylaştım, elde eden ben değilim, zaten sosyal medyada dönüyor, ben de paylaştım, benimle ilgili de Bakanlığın bu konuda bir önlemi olacak mı? Olacaksa bunu gerçekten kabul etmemiz mümkün değil. Bu konuda da bir açıklama yaparsanız sevinirim.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CANAN KALSIN – Arzu Hanım, buyurun.

ARZU ERDEM (İstanbul) – Kıymetli Başkanım, değerli milletvekili arkadaşlarım; sizlere de çok teşekkür ediyorum sunum için.

Benim sorum çok kısa. Bu eğitim maddesiyle alakalı sadece adli kontrol zorunluluğu kapsamında ya da hükümlülük sürecine eğitim verilmesi değil de aslında “Erkek eğitilmezse şiddet bitmez.” söyleminden yola çıkarak bu eğitimin belli bir süre yani belli yıllar -onun artık süresi ne olur, onu psikologların değerlendirmesi gerekiyor- bunun devam etmesi veya erkeğin devamlı olarak belli zamanlarda o eğitime zorunlu tutulmasını sağlamak gerekir diye düşünüyorum. Çünkü diğeri bir görev

gibi yani hükümlü, hükümlü eğitimi alıyor o sıra, o eğitime gidiyor şiddetin önlenmesi veya öfke kontrolüyle ilgili, diğer konularla alakalı ama oradan çıktıktan sonra aslında devamı olmazsa bunun terapisinin yapılmayacağını bildiğim için ben, onu da dikkate alırsanız sevinirim.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CANAN KALSIN – Gamze Taşcier...

GAMZE TAŞCIER (Ankara) – Teşekkür ederim ben de.

Öncelikle şunu söyleyeyim: Elbette ki bugüne kadar “Kadın hakları anlamında hiçbir şey yapılmadı.” desek yanlış olur. Bunlardan en önemlisi de Başkanımızın da ifade ettiği gibi, çekincesiz imza attığımız İstanbul Sözleşmesi. Ama uygulamaya baktığımızda tabii ki, görevini layıkıyla uygulayan kamu memurlarını bir tarafa bırakıyorum ama büyük bir çoğunluğu ne yazık ki kadına şiddet konusunda ne kanunlardan ne İstanbul Sözleşmesi’nden ne de uluslararası hukuk kurallarından habersiz uygulayıcılar anlamında ya da haberleri var, uygulama noktasında işlerine gelmiyor. Bu konuyla ilgili kaçırmış da olabilirim geç geldiğim için ama uygulayıcıların sürekli eğitimi noktasında, kolluk güçlerinin eğitimi noktasında özellikle uluslararası sözleşmeler konusunda nasıl bir uygulamanız var?

Bir diğeri, evet ben de bu genelgenin çıkmasını şerhli çok olumlu buluyorum. Ama her fırsatta şunu ifade ediyoruz: En büyük sorunumuz uygulama noktasında, kâğıt üzerinde her şey güzel, gayet iyi ama uygulama noktasında çok ciddi sıkıntılar yaşıyoruz. Peki, biz bu kişilere İstanbul Sözleşmesi’nin ya da 6284’ü uygulaması noktasında tavsiye niteliğinde bir genelge çıkarıyoruz ama bir taraftan da siyasi partiler İstanbul Sözleşmesi’nin tartışmaya açılması noktasında görüşlerini ifade ediyor. Burada, aslında biz kendimizle çelişiyoruz. Doğal olarak, tartışmaya açılacak bir uygulamayı niye hayata geçirsin kamu görevlileri? Bu anlamda, onlara da görevlerini yapma noktasında yanlış mesaj iletildiği gibi bir düşüncem var açıkçası.

Bir diğeri, önleyici tedbir noktasında en önemli şeyin elektronik kelepçe olduğunu her fırsatta dile getiriyoruz. Adalet Bakanlığına sorduğumuz genelgede birçok şehirde toplamda 3 bin civarında bir rakam olduğu ve hepsinin de kadına yönelik şiddette kullanılmadığını ifade etmişlerdi. Bununla ilgili son durumda, sayıda bir değişiklik var mıdır, bunu merak ediyorum.

Son olarak, yerli üretim planlandığıyla da ilgili bir haber gördük. Bunun üretimi ne kadar sürecek? Hiç değilse yerli üretim gelene kadar bunların sayısının artırılması noktasında başka önlemler, başka tedbirler var mı, bunu sormak istiyorum.

Yine, sosyal medyayla ilgili, özellikle kadın derneklerinin ve aslında bizlerin de itirazını oluşturan genelgeyle ilgili kısım çok kıymetli çünkü çoğu zaman şunu görüyoruz: Verilen kararlarla -tüm deliller ortadayken- kişi serbest bırakılıyor ama sosyal medyada bir infial yaratılıyor, aynı gün içerisinde tekrar gözaltına alındığını hatta tutuklandığını görüyoruz. Birçok örnek var önümde: İstanbul’dan Azime, Aydın’dan Zeliha, öz amcası tarafından istismar edilen Bahar; yine, İstanbul’da, anneleri öldürüldüğü için sosyal medyada çağrıda bulunan evlatlar, bunların hepsi sosyal medya aracılığıyla bizlere ulaştırılıyor ve birçoğunun da ne kadar haklı olduğunu yapılan davalarda -işte en bariz örneği de Şule Çet davasıdır- görüyoruz. Bunu kısıtlamak bu mücadeleye sekte vurmaz mı? Çünkü birçok kişi artık sosyal medyayla sesini duyurabiliyor. Ben de bunun önemli olduğunu vurgulamak istiyorum.

Teşekkür ediyorum.

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Sayın Başkanım, çok özür dileyerek bir cümle kurabilir miyim?

BAŞKAN CANAN KALSIN – Buyurun.

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Teşekkürler.

Sadece şunu netleştirmek için ifade edeyim: Soruşturma aşaması zaten gizli, bunun paylaşımı zaten cezaya tabi, biz bunu biliyoruz, bu sizin getirdiğiniz yeni bir şey değil ama uygulanmıyor. “Bu uygulanacak mı?” diyerek aslında tam olarak bunu sormaya çalışıyoruz.

BAŞKAN CANAN KALSIN – Teşekkürler.

Bolu Milletvekili Arzu Hanım, buyurun lütfen.

ARZU AYDIN (Bolu) – Başkanım, şahsınızda heyeti ben de saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle tebrik ediyorum, teşekkür ediyorum; gerçekten etkili ve sahadaki sorunlara çözüm getirecek bir çalışma olmuş, elinize sağlık, yüreğinize sağlık.

“Kanun varken neden genelge?” Bu, hukuk mantığının yani hukukla alakalı kanun, tüzük, yönetmelik piramidi ve bununla alakalı uygulamadaki eksikliklerin bu tip genelgelerle düzenlenmesi hukuk mantığının vazgeçilmez ya da değişmez bir geleneğidir. Bu, uygulamada var olması gereken, yürüten bir sistem. Kaldı ki sayın katılımcılar bilgi verirken o sosyal inceleme raporunun tedbir verilmesi için ön şart olmadığını ilk cümle olarak söylemişken -isyan mı diyeyim ya da ne diyeyim buna- bütün bu ön şart ve tek cümle olarak geçmişken neden ısrarla hâlâ yani “Bu sosyal inceleme raporu bir haftada hazırlanacak.” “Niye hazırlanacak?” “Bu, karar vermek için ön şart mı?” Bakın bu, algıda seçiciliktir. Bu, algıda seçiciliğin ve söylemlerle beraber gelen... Burası KEFEK, hâlâ bu Komisyonun farkındalığının farkına varılmamış olması, söylemlerde ısrarla, yok “Türkiye’de internet erişimi” yok “gazetecilerin tutuklu olması” ya odak noktasının kendi, insanların algılarıyla başka yerlere çevrilmeye çalışılmasını bir milletvekili olarak değil, bir kadın olarak, bir hukukçu olarak hoş karşılamadığımı ve bunu içime sindiremediğimi, bunun çok yanlış bir bakış açısı olduğunu ifade etmek istiyorum. Burada mevzu kadınsa bakın, Sera Hanım da bir hukukçu olduğu için uygulamadaki eksiklikleri ve fikirlerini gayet rahat, güzel ifade etti. Bu, algıda seçicilik değildir; bu, uygulamadaki eksiklikleri ve nasıl daha iyi olabileceğini göstermekten ibarettir. Ben bu bağlamda kendisine teşekkür ediyorum. Çünkü biz fikirlerle varız ve fikirlerle daha iyi yerlere gideceğiz. Burada -çok rica ediyorum- şahsileştirmeden Komisyonun ne olduğunun farkına vararak çalışırsak daha değerli bilgilere ulaşırız diye düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CANAN KALSIN – Teşekkür ederim Arzu Hanım.

Hülya Hanım, buyurun lütfen.

HÜLYA NERGİS (Kayseri) – Ben de bu çalışmayı çok değerli buluyorum, önemli buluyorum. Az önce de ifade edildi, İstanbul Sözleşmesi’nin etkin uygulanmasıyla alakalı Komisyonumuz 15 toplantı gerçekleştirdi, hâlen çalışmalarımız devam ediyor. En son dün, şiddetin toplumda yaygınlaşması noktasında medyanın etkisini konuştuk.

Tabii, bu genelgenin en önemli noktası, kurumların iş birliği içerisinde olması, bakanlıkların koordineli çalışıyor olması, iş birliği içerisinde girmesi; İçişleri Bakanlığı, Adalet Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı ve Aile Bakanlığının bu problemi birlikte ele alması. Bu, oldukça hayati ve önemli ve Türkiye’de bence de eşi benzeri olmayan bir çalışma yapılmış, o noktada kendilerini tebrik ediyorum, takdir ediyorum. Nitekim, kanunun uygulanmasında en büyük sorunlardan biri olan tebliğ probleminin aşılmış olması, İçişleri Bakanlığının bu konuda elini taşın altına koymuş olması da çok hayati ve önemli.

Biz tabii ki bayanlar olarak... Şiddet mağduru daha ziyade bayanlar, bayanların acı çekmesi, cinayete kurban gitmesi bütün kadınlar için çok hassas ve hassasiyetle ele alınan bir konu ama bu işin iki yönü var, iki tarafı var. Bir taraftan da 6284’e gelen eleştiriler var. İşte, tedbir dosyası üzerinden,

tarafı görmeden, hâkimlerin olayın detayına inmeden, inmeden, sadece kadının beyanıyla karar alıyor olmalarından kaynaklanan, bir kesimden gelen eleştiriler var. Yani siz muhalefet değilsiniz, iktidarsınız, Hükûmetsiniz; gelen bütün eleştirilere cevap veren ve toplumun tamamını kucaklayan kararlar almak zorundasınız. Nitekim, bu noktada yapılan çalışmada bu hassasiyeti dikkate alarak bir karar verilmiş ve bu noktada adımlar atılmış. Dolayısıyla SİR'in özellikle genelgeye girmiş olmasını ben önemli ve hayati buluyorum. Nitekim, kurumların koordineli ve iş birliği içerisinde olması, ŞÖNİM'den gelecek evrakların UYAP'a düşüyor olması; nitekim –ben sizden duymadım ama- Sağlık Bakanlığıyla da UYAP sisteminin kurulacak olması -sanıyorum bu konuda bir hedef var, böyle bir çalışma var- UYAP'a bütün bakanlıkların bağlanması, bütün bunları da hâkimin görüyor olması, görecektir, ayrıca daha önce şiddet görmüş bir kişinin tekrar şiddet vakasıyla eğer mahkemeye gelirse UYAP sisteminde de görünecek olması bunlar çok hayati konular. Eğer bu çalışmalar ve alınan bu kararlar hayata geçirilirse bence kamuoyu da bundan tatmin olacaktır, bu konudaki eleştirilere de bir nevi cevap verilecektir. Dolayısıyla bu çalışmayı ben çok önemli buluyorum. İnşallah önümüzdeki süreçte şiddet vakaları azalacaktır.

Tabii, 5'inci madde de çok önemli. Neden önemli? Çünkü sosyal medyada ve basında şiddetin çok fazla malzeme olması, kullanılıyor olması, şiddet görenin bir kez bütün özel hayatının deşifre ediliyor olması da bir şiddet. Yani bu noktada, şiddetin sıradanlaştırılması, olağanlaştırılması, emsal teşkil etmesi, sosyopatların model olarak kendilerinin de aynı şeyleri uygulamasına yol açması noktasında aslında bu konuda gizlilik de çok hayati ve önemli. Dolayısıyla kapsamlı, kucaklayıcı, her alana sirayet eden bir genelge olduğu kanaatindeyim. Buradaki sunduğunuz açıklamalardan dolayı da ben teşekkür ediyorum.

Sağlık Bakanlığıyla koordinasyon noktasını sormak istedim ben.

Çok teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CANAN KALSIN – Teşekkürler.

İstanbul Milletvekilimiz Tülay Hanım, buyurun.

TÜLAY KAYNARCA (İstanbul) – Başkanım, teşekkür ederim.

Sunum için çok çok teşekkürler, gerçekten çok güzel ayrıntılar var. 6284 sayılı Kanun ve İstanbul Sözleşmesi kamuoyunun gündeminde. KEFEK, alt komisyon kurmasıyla da bu duyarlılığını gösteriyor.

Benim tek sorum şu: Çalışma içerisinde, mesela, az önce etki analizden bahsettik, Filiz Hanım'ın ifade ettiği; Ankara pilot bölge olarak başlayacak, sonra yerelerde devam edecek, hani tüm bu kurumların bir araya gelişi... Bir etki analizi çıkarmak için bunun sürekliliği lazım yani bir yıl içerisinde bu kaç kere olacak, iki yılda bir mi olacak, belli bir süreleri var mı? Bu, neden önemli? Devamında, sonra bir araya geldiğinde onların değerlendirme yapma şansı olacak. Ben yaklaşık 3 dönemdir bu Komisyondayım. Boşanmalarla ilgili olan araştırma komisyonunda da KEFEK'in diğer çalışmalarında, alt komisyonlarında da hatta aile hâkimlerinin konuşmalarında yani matbu evrak gibi her davaya aynı... Siz de şahit olmuştunuzdur. O masalarda çıkacak bunlar. Dolayısıyla, kanun bugün Türkiye'de tartışılıyorsa aslında hâkimlerin -özellikle Adalet Bakanlığı'nda, HSK'de- uygulama hatalarında gerçekten akla mantığa, kamu vicdanına sığmayan kararların da etkisi çok ve ne yazık ki olumsuz yaygı da çok.

Ben gazeteci, iletişimci biri olarak 5'inci maddeyle ilgili şunu söyleyebilirim: Gazeteciler Cemiyetinin de Basın Konseyinin de uluslararası imzaladığı başlıklar vardır kanunen, sosyal medya da buna dâhil. Dolayısıyla, aslında çok doğru ve çok yerinde bir tespit ama onda da yine uygulama ve ölçü karşımıza çıkacak. Dolayısıyla, Ankara'daki pilot örneğin devamlılığı önemli. Eğer bilmezse

devamlılığı olmaz; dört ay sonra, altı ay sonra ya da periyodik aralıklarla bir araya geleceğini bilirse o yapı, bir süre sonra uygulamada o maddeler karşısına çıkacak. Onun etki analizini görürse, bir süre sonra, iki üç yıl gibi bir zaman geçtiğinde geri dönüp baktığında “Evet, biz bu kararları aldık ve çok doğru bir genelge, çok doğru bir adım, inanılmaz güzel bir çalışma...” Ben emek veren herkese teşekkür ediyorum gerçekten çünkü yaşam hakkından bahsediyoruz her şeyden öte ama adalet de önemli. Kadın, kadın; tamam, o başka ama insan ve adalet... Mesela, bir ara kamuoyunda en çok tartışılan konuydu. Hele de KEFEK üyesi -bu kanuna imza atmış biri olarak- vekil yakaladıklarında hemen “Ya beyan nasıl esas olur? O beyana istinaden her şeye tedbir konuyor, şunlar oluyor.” Oysa yani yaşam hakkını koruma, koruma tedbiri alma aşamasında beyan esas diye başlıyorsunuz ama bir algı artık yapılmış, onu kurtarma şansınız yok. Ama işte burada var: Bütün bakanlıkları bir araya getiren, uygulama örneklerindeki avantaj ve dezavantajları da masaya koyan -atıyorum dört ay, altı ay, nasıl planlıyorsanız ya da planladınız mı, belki atlamış olabilirim- bunu çözerek giden bir irade işte çözüm odaklıdır.

Ben tekrar teşekkür ediyorum. Sorum o çerçevede olacak.

Saygılar.

BAŞKAN CANAN KALSIN – Teşekkürler.

Şenol Hanım, buyurun.

ŞENOL SUNAT (Ankara) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; gelen arkadaşlarımızın genelgeyle ilgili açıklamalarını izledik, dinledik. Güzel bir genelge yani baktığımda, anlatıklarınız da şey ama bilirsiniz ki ne kadar iyi kanun çıkarsanız, ne kadar iyi genelge ve tebliğ de yayınlasanız sonuç uygulamaya geliyor. Hatırlar mısınız Canan Hanım, KEFEK ilk kurulduğunda benim de teklifimdi, kadına şiddet konusunun uygulamadaki eksikliklerinin değerlendirilmesi konusunda bir teklif vermiştik.

BAŞKAN CANAN KALSIN – 2017’de bir alt komisyon çalışmış zaten anladığım kadarıyla.

ŞENOL SUNAT (Ankara) – Ama ben 2007’den söz ediyorum.

BAŞKAN CANAN KALSIN – Öyle mi? Tamam.

ŞENOL SUNAT (Ankara) – Yani o konuda çok da güzel bir rapor çıkmıştı. O raporda uygulamadaki eksikliklerden bahsediliyordu her yönden yani İşçilerinden sivil toplum kuruluşuna kadar dinlediğimiz gruplardan çıkan sonuç, elimizde bir rehberdi o. Kaç sene geçti? On iki sene geçti aradan ama biz hâlen uygulamadaki eksiklikleri ve uygulama hatalarını değerlendiriyoruz. Tabii, burada en önemli şey, zihniyet. Yani Adalet Bakanlığında çalışan kişilerin de kolluk güçlerinde çalışan kişilerin de bakanlıklarda çalışan kişilerin de İşçileri Bakanlığında çalışan kişilerin de bu konuda zihniyetlerinin değişmesi önemli. Şimdi, mevzu kadın; burada gerçekten siyasetüstü bir konu olduğu için ifade etmek istiyorum. Burada bulunan sayın milletvekillerimin hepsinin bu konuda daha iyiye gidiş için, bir şekilde öneri ve tekliflerini bir arada değerlendiriyoruz ve gerçekten bu Komisyonunda çalışmak aynı zamanda bir zevk yani başka komisyonlarda biraz daha siyaset öne çıkabilir ama biz hemcinslerimizin yani ülkemizin kadınının her konuda yani ekonomisinden eğitime, şiddetinden cinayetine çok sıkıntılı bir süreçten geçtiği ülkemizde, en iyiye varması için veya bunu en asgariye indirme konusunda elimizden geleni yapmak durumundayız.

Bu 5’inci maddeye ben de şöyle bir baktım, biraz önce sayın vekilimin dediği gibi, uygulamadaki ölçü hadisesi burada da karşımıza çıkıyor. Tabii ki sosyal medyada, yazılı medyada veya görsel medyada kadın cinayetlerinin hiç durmadan tartışıldığı, görüntülerin verildiği, özellikle de sabah programlarında dedektifliğe soyunmuş sunucuların aile meselelerini en çirkin şekilde, insanlara çok kötü örnek olacak

şekilde sunmalarının bu ülkede birçok ahlaki değerlerin dejenerasyonuna sebebiyet verdiği ortada iken biz burada kadın vekiller olarak, milletin kadın vekilleri olarak yani kadını temsil eden vekiller olarak aldığımız kararların çok sağlıklı olabilmesi için siyaseti bir kenara bırakmamız gerektiğine inanıyorum.

Ben sizlere teşekkür ediyorum. İzleyeceğiz, değerlendireceğiz. İyi bir adımdır, geç kalmış bir adımdır ama tabii ki bunlar tecrübelerle ortaya çıkmaktadır. Biraz önce yine bir vekilimin ifade ettiği gibi, sadece sıraya dizip eğitim vermek, konuşma yapmak değil; çalıştaylarla karşılıklı dönüt alarak verilen çalışmaların çok daha etkili olacağına ben de inanıyorum yoksa uyur insanlar, dinlemezler bile. Bu tür eğitim programlarının daha etkin hâle gelmesinin, karşılığında dönütünü almakla mümkün olacağına inanıyorum.

Teşekkür ediyorum. Daha fazla konuşmak istemiyorum, yeni geldim. Sizin raporlarınızı da rica ediyorum. Yani bugüne kadar -iki seneye yaklaştı, çok yoğunum ben de- raporlarınıza ulaşmamıştım ama artık bu Komisyonun üyesi olarak raporlarınızı da rica edeceğim. Ondan sonra da elimizden ne geliyorsa yapmaya çalışacağız.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CANAN KALSIN – Hemen bir anekdot gireyim. Tabii, şiddeti konuşurken şiddete uğrayanı şiddet uygulayandan koruyan 6284’ü kısaca tarif etmek gerekiyor. Bu, ailedeki yaşlı birey de olabiliyor, çocuk da olabiliyor. Maalesef, toplumumuzda kadın ve çocuk, en zayıf halka durumunda. Dolayısıyla çok çabuk harekete geçilmesi, çok çabuk kararlar verilmesi ve uygulamadaki problemlerin de üzerine gidilmesi lazım. Vekilimiz de söyledi, Hülya Hanım da Alt Komisyon Başkanımız, bir ara bütün her yerde verilen kararlarda avukatların da kullandığı bir yöntem olarak 6284 dosyaya konduğu zaman bütün her şey doğrusu ve yanlış birbirine karıştı ve doğru kararlar alınmadı ve sistem ve dosyalarda bir şişme, mahkemelerde de birikme söz konusu oldu, gelen konuşmacılardan da ortaya çıkan sonuç bu. Sonra, yavaş yavaş avukatların bilinçlenmesiyle, bunların konuşulmasıyla, bu uygulamaların sıkıntılara yol açtığı söylenmesiyle bunlar belli bir raya girdi. Ama buradaki durum, vaka bazlı karar verilmesi, toplumda yaygın olarak kullanılan “Kadının beyanı esastır.” bir kişiye karşı bir kadın bir şey söylediği zaman, kadın da erkeğe karşı söyleyebilir erkek de kadına karşı söyleyebilir, beyan kabul edildiği zaman hüküm veriliyor kısmına da geçebiliyor sanki. Hüküm ile beyanı birbirinden ayırt edici olduğunu her yerde söylemek lazım. Beyan tedbir ama biri hüküm. Hüküm ile beyanı birbirinden ayırmazsak sıkıntı olacağı algısı her yerde var ve maalesef sosyal medyanın bir boşluk alanında dezenformasyonlar diz boyu. İşte, adam çıkıyor diyor ki: “Ben işte ne kadar iyi, mütegayyir birisiyim, aile babasıyım.” Ama bire bir baktığınız zaman –kişilikle alakalı bunlar- işte, eşini 2-3 kere tehdit etmiş, bir kadını intihara sürüklemiş gibi vakalar görüyoruz. Dolayısıyla buradaki, medyaya yansıyan, dönen olayların kişilerin kendi hikâyelerinden, tecrübelerinden veya yargıyla olan hesaplaşmasının, sosyal medya üzerinden, algılar üzerinden gittiğini görüyoruz. Bizim de bu konuda bir tedbire ihtiyacımız var. Sadece medya kısmının İçişleri Bakanlığının belki Adalet Bakanlığının... Toplumu yanlış yönlendiren, yanlış bilgilendiren medyanın da bir problemi var çünkü bakıyorsunuz gayet sakin, çıkmış yani hayatı boyunca hiç suç işleyeceğine ihtimal vermeyeceğiniz, bir arabanın arkasında yaşayan bir amcamız ama sonuçta baktığınızda bu amcamız suç işlemiş bir insan, böyle bir şey var.

Diğer taraftan bakıyorsunuz, İstanbul Sözleşmesi ve 6284’ün hiçbir yerinde geçmeyen noktaların eklenildiğini görüyorsunuz. Çünkü neden? Dünya değişiyor, aileler değişiyor, bir taraftan göç var ama biz tabiri caizse belki yerinde ve çok aşırı bir tanımlama olmazsa günah keçisi arıyoruz. Hâlbuki, problemlerin üzerine gidip sonuç olarak kanunlar bunlar ama bizim, toplumun bu konuda zihinsel dönüşümünü de içerebilecek ama kötüye kullanımlarının da önünü kesebilecek desteğe ihtiyacımız var, özellikle medya ve sosyal medyada çok ihtiyacımız var ve bunun ihbar olarak kabul

edilmesi gerektiğine de inanıyoruz. Çünkü kadını şiddetten korurken bir taraftan işte bunları... Yanlış algılamalar noktasında baktığımızda veya tam tersi o davada uzaklaştırma vermemesi gereken bir hakim toplumsal baskıdan çekindiği için uzaklaştırma veriyor ama İçişleri Bakanlığımızın yapmış olduğu bir araştırmada şiddete uğrayan kadınların yüzde 80'inin hiçbir koruma tedbiri içerisine girmediğini görüyoruz. Dolayısıyla “Adam evden uzaklaştırıldı, şiddet uygulayan evden uzaklaştırıldı, şiddete çok kızdı, gidecek yeri yoktu, geldi, kadından intikamını aldı, 2'nci defa şiddet uyguladı.” diye bir şehir efsanesi var ama böyle bir şey yok. Uygulamada yok çünkü o hanımlar, şiddete uğrayan kadınlar veya işte beklemediğimiz noktalarda sonuçlanan, istemediğimiz noktalarda sonuçlananların yüzde 80'i hiçbir şekilde korunma tedbiri almamış, şikâyetinde bulunmamış, karakola gitmemiş kadınlar. Böyle bir konu var, onun da altını çizmek istedim.

Candan Hanım, buyurun.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Şenol Hanım'a da hayırlı olsun diyorum, hoş geldiniz Komisyonumuza. Şenol Hanım haklı olarak tabii ki çok da yerinde bir şekilde düşüncelerini ifade etti. Tüm Komisyon üyelerimizin de aynı şekilde düşüncelerini ifade edebilmesi konusunda sizin de daha duyarlı olmanızı tekrar ifade ediyorum.

Şimdi, biz burada uygulayamadığımız ve yaptığımız çok da güçlü bulduğumuz, çok da kıymetli bulduğumuz, büyük bir emekle -6284 ve İstanbul Sözleşmesi için bunu dile getiriyorum- bizlerin de desteğiyle hep beraber, oy birliğiyle Türkiye Cumhuriyeti'nde kadınların yaşadığı sorunların bir nebze çözülebilmesi, aşılabilmesi için hayata geçirdiğimiz yasanın uygulamasındaki sıkıntılardan dolayı Adalet Bakanlığının da özellikle yaşadığımız olayları da tabii ki göz önünde bulundurarak... Ki son dönemde işte bir Gülede Cankel, Emine Bulut... Ayşe Tuba Arslan 23 kez şikâyet etti. “Beni öldükten sonra mı koruyacaksınız?” cümleleriyle ben bu genelgenin hayata geçtiğine inanıyorum. Elbette uygulamada eksikler var. 6284'ün olumlu taraflarının yanında belki uygulamadaki sıkıntılarımız var, İstanbul Sözleşmesi'nin keza öyle. Biz bu genelge üzerine, temsil ettiğimiz toplumun büyük bir kesiminin haklı olarak endişe duyduğu maddeler üzerine görüşlerimizi dile getiriyoruz. Bu, gayet doğal. Burada amaç, zaten eksik olanı önerilerle, eleştirilerle, bu Komisyondan da belki alacakları katkıyla daha doğru bir şekilde hayata geçirebilmek. Çünkü güçlü kanun yapılmış, yasalar çıkarılmış ama uygulamada sıkıntılar var, bir yerde bir eksiklik, noksanlık var. İşte, o yüzden buradayız, düşüncelerimizi ifade ediyoruz. Ama bunu “algıda seçicilik” olarak ifade etmek, aynı hani “Kadına yönelik şiddet aslında artmadı, algıda seçicilik var.” denilip ama şu an istatistiklerin de ortaya koyduğu gibi, yaşadığımız gibi kadına şiddetin gerçekten korkutucu boyutlara, infiale ulaşması gerçeği var. Bizim de bu gerçekleri ifade etme ya da o maddelerle ilgili kamuoyunda oluşabilecek ön yargılar olabilir, haklı endişeler olabilir, giderilmesi için daha açık ve net bir şekilde burada konuşulması, tartışılması ve daha düzgün bir şekilde ifade edilebilmesi için yaptığımız eleştirilere “algıda seçicilik” demek, işte “kişiler üzerinden konuşuyor” demek ya da direkt gerçekten Komisyon üyelerinin karşı karşıya... Bizim burada kimsenin şahsıyla ilgili bir beyanımız yok. Biz burada –dediğimiz gibi- eleştirileri, önerileri, bugüne kadar yapılanları, yapılmamışları dile getirme yükümlülüğündeyiz ve bunları dile getiriyoruz. Bu da yapmamız gereken sorumluluğumuz. Aslında hukukçu milletvekillerinin, elbette bu konunun içinden gelen vekiller olarak daha iyi ifade edebilmeleri lazım. Ama etmedikleri noktasında elbette bizler edeceğiz, etmeye de devam edeceğiz. Burada amacımız üzüm yemek, bağcıyı dövmek değil. Kimsenin şahsına yönelik de bir eleştirimiz, önerimiz yok zaten, farkındaysanız maddeler üzerinden konuşuyoruz.

BAŞKAN CANAN KALSIN - Teşekkür ederim.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Ben teşekkür ederim.

BAŞKAN CANAN KALSIN – Filiz Hanım, siz mi tekrar söz istediniz?

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Evet.

BAŞKAN CANAN KALSIN – Buyurun.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Ben de bu algı meselesi üzerine söz istedim ama aslında beyefendiler de yeterince dinlediler, onlar cevap versin, belki biz sonra bunu tartışalım isterim. Çünkü bu konuda söylemek istediğim daha detaylı şeyler var. İsterseniz kendi tartışmalarımızla onları yormayalım, ondan sonra söz alayım.

BAŞKAN CANAN KALSIN – Zaman da kıymetli çünkü Meclis de açılacak belli bir saatte.

Sayın Moğul, buyurun lütfen, söz sizin.

ADALET BAKANLIĞI CEZA İŞLERİ GENEL MÜDÜRÜ YAKUP MOĞUL – Teşekkür ediyorum Başkanım.

Öncelikle aile mahkemelerinde kadın hâkimlerin görevlendirilmesi bu notumuzu aldık ama Hâkimler ve Savcılar Kurulunun yetkisinde, Bakanlığımızın yetkisinde değil. Bunu hatırlatarak diğer sorulara geçeceğim.

Elektronik kelepçeyle ilgili olarak şu anda İçişleri Bakanlığı bunun daha da yaygınlaştırılması konusunda bir çalışma başlattı, üretimi anlamda, biz de hukuki olarak destek vereceğiz. Şu anda da uygulanıyor ama daha fazla uygulanmasına imkân sağlayıcı mahkeme kararları çıktıkça lojistik destek sağlama anlamında destek olacağız.

Genelgenin 5'inci maddesiyle ilgili çok soru geldi, onu cevaplandıralım, ondan sonra diğer sorularla ilgili Başkan arkadaşımıza söz vermek istiyorum.

Tabii biz burada 5'inci maddedeki amacımız tabii ki basını sansürlemek veya kamuoyunun bilgilendirilmesini engellemek değildir. Buradaki amacımız uluslararası, evrensel hukuk prensibi olan lekelenmeme hakkı Anayasa'da güvence altına alınan masumiyet karinesinin işletilmesine yönelik uygulayıcılarda bir farkındalık oluşturmaktır. Bununla ilgili olarak Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 158'inci maddesinin (6)'ncı fıkrasında da birtakım yeni düzenlemeler yapılmıştı. Burada yine şiddete uğrayan çocuk, kadınıla ilgili olarak da Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin içtihatlarında da vurgulanan unutulmama hakkını da aslında sağlamaya çalıştık.

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Unutma hakkı...

ADALET BAKANLIĞI CEZA İŞLERİ GENEL MÜDÜRÜ YAKUP MOĞUL – Özür diliyorum, unutulma hakkı...

Yani olay oldu, açıklandı ama on yıl sonra, yirmi yıl sonra hâlâ girildiğinde sosyal medyada bu görüntüler veya bilgiler insanların gözü önüne gelebiliyor. Biz burada sadece -dediğim gibi- bu kişilerin lekelenmeme hakkı ile mağdur kişilerin unutulma hakkı anlamında farkındalık oluşturmaya çalıştık. Burada zaten yeni bir düzenleme yapmış olmadık. Yani zaten Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 285'inci maddesine göre soruşturmanın gizliliğini ihlal bir suçtur, buna aykırı davranışların yaptırımı olduğuna hatırlatmak istedik.

Diğer bakanlıklarla koordinasyon sorulmuştu. Biz, dört ayda altı ayda bir araya gelelim değil, sürekli bir aradayız zaten. Yani İçişleri Bakanlığı, Aile Bakanlığı, Sağlık Bakanlığıyla bütün birimlerimizin muhatapları belli, orada bir sorun olduğunda bizle irtibata geçiyorlar, bizde bir sorun varsa biz onlarla irtibata geçiyoruz ama peyderpey de zaten sürekli, aylar değil, belki bir ay içinde 2 kez bir araya geldiğimiz toplantıları organize ediyoruz. Şimdilik bunları söyleyelim. Diğer hususlarda da Ramazan Bey bilgilendirecek arzu ederseniz.

BAŞKAN CANAN KALSIN - Buyurun Ramazan Bey.

ADALET BAKANLIĞI CEZA İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ MAĞDUR HAKLARI DAİRE BAŞKANI RAMAZAN GÜRKAN – Teşekkür ederim.

Israrlı takiple, herhâlde, başlanılmıştı ilk soruda. “Israrlı takip” uygulamasına baktığımızda bizim aldığımız bu sahadaki geri bildirimlerde bunun gerçekten yeterince kapsamlı uygulandığı konusunda bir geri bildirim aldık. Hatta her şeyi ısrarlı takip olarak yorumlayan kolluk memurları, mesela, trafikte 2 erkek kavga ediyor, ısrarlı takipten birbirleri hakkında... Bu ne yapıyor? Yük getiriyor, kolluğa da getiriyor, 6284 mahkemelerimize de bir yük getiriyor. Bu anlamda, esasında, tabii ki ileride tanımlanması, belki kısmen daraltılması dahi tartışma konusu edilebilir. Cinsel yönelimden, cinsiyet ayrımcılığından kaynaklanan bir ısrarlı takipse, mesela, bunun gibi bir formül geliştirilebileceği ifade ediliyor doktrinde. Tabii, bunlar tartışılması gereken hususlar. Israrlı takip konusunda uygulamaya tereddütle yaklaşıldığı yönünde bir geri bildirim almadık bu aşamaya kadar. Onu kısaca ifade etmiş olayım.

Cinsel şiddet konusunda Meclisimizin takdiriyle, biliyorsunuz, birinci yargı paketiyle bir düzenleme yapıldı. Cinsel saldırı suçlarında da özel merkez veya özel ortamlarda ifadenin alınması öngörüldü. Biz, bunu -AGO-bugünkü şartlarda adli görüşme odaları ve çocuk izlem merkezleri olarak betimliyoruz. Sağlık Bakanlığıyla birlikte bunların yaygınlaştırılması yönünde faaliyetleri de birlikte yürütüyoruz. Hem adli görüşme odaları -o soruya da bir cevap mahiyetinde olsun- bugün 67 ilde var ancak tabii ki SEGBİS donanımı temin ettiğimiz ölçüde, biz kısa ve orta vadede, tüm il merkezlerinde ve ağır ceza merkezlerimizde yani ağır ceza mahkemelerimizin bulunduğu toplamda 145 il ve ilçede adli görüşme odalarını faaliyete geçirmeyi hedefliyoruz. Önümüzdeki hafta da mesela, 2 tane daha adli görüşme odamızın açılışını yapacağız, peyderpey bunların sayısı artıyor.

Cinsel suç mağduru kadınlarımız da bu anlamda, birçok il merkezinde adli görüşme odalarında sanıkla yüz yüze gelmeden, psikososyal destek altında, uzman psikolog, pedagog, sosyal çalışmacı arkadaşlarımızın desteğiyle duruşmaya “online” bağlantı sağlanarak ifadelerini verebilme imkanı elde etmiş durumdalar. Onun dışında “Bu “pop-up” mevzuu tüm hâkim ve savcıların herhangi bir hukuk davasında da önünü gelecek mi?” Hayır, biz bu yetkiyi sadece aile içi şiddet soruşturma savcılarımıza ve tedbir hâkimlerimize tanımlayacağız. Yani o mahkemelerin yeni bir tedbir isteminde bulunmaları aşamasında bu kişi hakkında daha önce hükmedilen tedbirler kendilerinin önüne gelmiş olacak.

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) - Suçun mahiyetine bağlı.

ADALET BAKANLIĞI CEZA İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ MAĞDUR HAKLARI DAİRE BAŞKANI RAMAZAN GÜRKAN - Suçun mahiyetine... Yani özellikle o savcılarımız görebilecek ve o hâkimlerimiz görebilecekler. Adli görüşme odalarının yaygınlaştırılması mevzusuna cevap vermiş olduk.

6284 eğitimleri, gerçekten, bu yasanın uygulanmasına ilişkin hâkim ve savcı eğitimleri önemli. Bunu Türkiye Adalet Akademisiyle birlikte her yıl birkaç kez yapıyoruz ve uygulayıcılar burada eğitimcilik yapıyor. Gerçekten 6284’ü etkin uyguladığı göze çarpan eğitimcileri, Türkiye Adalet Akademisi eğitici havuzunda barındırıyor. Bu arkadaşlarımız örnek kararlarla birlikte... Mesela, biz Antep’te onu rica ettik tekrar yani örnek kararlarımız var. Diğer hâkimler, hâlâ bir kısım hâkimlerimiz yer yer maktu kararlar veriyor olabilirler ancak önlerine bir örnek teşkil eden vakalarla birlikte bir fotoğraf koyabilirsek, bunu örnekseyerek sanki -genç hâkim ve savcılarımız çok fazla- bu alışkanlığı edinebileceklerini ümit ediyoruz. Bana gelen eleştiri daha çok şu noktadaydı: “Kolluk personellerine hakeza Aile Bakanlığı da eğitim yapmayacak mı?” Diğerleri için de yapılması gerekiyor. Acil faaliyet planı, sanırım, kamuoyuna deklare edilmişti. Orada her bir bakanlığın özelinde hizmet içi ve hizmet öncesi eğitim faaliyetleri tanımlanmış durumda ve yeterince de tanımlanmış durumda. İçişlerinin,

sanırım, 300 bin gibi bir rakamı var. Yani bu kadar kişiye ulaşmayı hedefliyorlar bu acil faaliyet planı kapsamında. Zaman zaman İçişleri Bakanlığı bunu açıklıyor. Bu hafta içindeydi sanırım, yine “Şu kadar kişiye eğitim verdik ve şu kadar da vereceğiz.” gibi bir yaklaşımını olmuştur.

Elektronik kelepçe konusu, elbette ki şu an için mali külfeti çok fazla olan bir sistem bu yani dışarıdan aldığımız zaman. Yerli yazılım bu anlamda önemli. İçişleri Bakanlığımız bu işi bir anlamda Emniyet Genel Müdürlüğü üzerinden sahiplenmiş durumda, kendileri de ifade ettiler, yer yer kamuoyuna yansıdı, elektronik kelepçe uygulamasının ülkemizde daha fazla uygulamaya geçeceğini öngörüyoruz önümüzdeki yıl.

Yine, sağlık tedbirlerinin önemli olduğunun biz de farkındayız. 6284 sayılı Kanun’un 5’inci maddesinin (1)’inci fıkrasının (h) ve (ı) bentleri sağlık tedbiri ve kişilerin özellikle madde bağımlılarının rehabilitesi ve tedavisi noktasında AMATEM ve ÇEMATEM’lerin bu anlamda kapasitesinin artırılması muhakkak gerekiyor yani kişilerin iyilik hâlinin, sağlık hâlinin tamamlanmadan hastaneden çıkarılmaması gerekiyor. Biz burada Sağlık Bakanlığıyla birlikte bu meseleye çalışıyoruz. Kişilere sağlık tedbiri verildiği zaman hastaneye bir şekilde ulaştırmamız, o tedavi merkezine ulaştırmamız gerekiyor. Burada bir tek kadınlar değil, madde bağımlısı çocuklar annelerini, babalarını kamuoyuna da yansıdığı şekilde sıkıştırıyorlar ve cüzi paralar talep etseler de şiddet eğilimi gösteriyorlar. Bu anlamda Sağlık Bakanlığıyla da birlikte çalıştığımızı ifade etmek isterim.

Sosyal medya konusuna Genel Müdürüm değindi ama hâkimler ve savcılar tabii ki vicdanlarına göre karar veriyorlar. Biz ön kabulle hareket ediyoruz. Onlar vicdanları gereğince kasten farklı şekilde davrandıkları bir değerlendirme ama subjektif elbette ki bir değerlendirme. Hâkimin önüne yeterli fotoğrafı koyduğumuz zaman, olayı iyi betimleyebildiğimiz zaman hâkim en doğru kararı verecektir. Hâkim ve savcılarımız bizlerin içerisinde seçilen, vicdanlı davranmaları kanunen de vicdanen de kendilerinden beklenen meslektaşlarımız. Bu anlamda bu genelgede esasında “Hâkimin önüne daha net bir fotoğrafı koyabilir miyiz?” kaygısıyla da hareket etmiş bir genelde. Bu SİR raporu da... Hakeza o kolluktaki olay kayıt formunun güncellenmesi yönünde önemli bir çalışma yürütüyoruz İçişleri Bakanlığıyla. Bu form nelere cevap verebilmeli ki “Hâkim olayı bütünüyle, belki kadını görmese dahi görmüş gibi olabilir mi acaba?” diyerek... Yine sivil toplum kuruluşlarımız, UN Women da bildiğim kadarıyla o çalışmaya destek veriyor farklı unsurlarıyla.

İl koordinasyon toplantıları bizim yürüttüğümüz daha spesifik bir çalışma. Esasında İçişleri Bakanlığının 1 Ocak tarihli genelgesinin 2’nci sayfasına bakılırsa orada üç ayda 1, hatta valilerin başkanlığında, vali yardımcısı da değil, bizzat valilerin başkanlığında ve ilçelerde de kaymakamların başkanlığında bu koordinasyon toplantılarının yapılması, savcı ve hâkimlerin de bu toplantılara davet edilmeleri öngörülmüş. Ancak biz, bahsettiğim gibi, bu üç ayı beklemeden böyle bir devinim içine girdik. Yine, İller İradesi Genel Müdürlüğümüz bu işi koordine ediyor. Oradaki daire başkanı arkadaşımızla bu süreci birlikte götüreceğiz. Yerelde de bu toplantıları, bu görüş alışverişini sağlamış olacağız. Yani bunlar planlı ve programlı şekilde yürüten uygulamalar olacak.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Sahada uygulayıcılarla, özellikle kadın örgütleriyle bağlantınız oluyor mu?

ADALET BAKANLIĞI CEZA İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ MAĞDUR HAKLARI DAİRE BAŞKANI RAMAZAN GÜRKAN – Pek tabii, biz birçoğuyla bir araya geliyoruz Adalet Bakanlığında. Hiçbir randevu talebini geri çevirmedik kadına yönelik şiddetle çalışan STK’lerimizle görüşüyoruz. Hakeza bu, İçişleri genelgesinde de var. Yani bu il koordinasyon toplantılarına sivil toplum kuruluşları ve baroların da davet edilmesi yönünde genelgenin 2’nci sayfasında ibareler var. Pek tabii, onların da

dinlenilmesi gerekiyor çünkü uygulamayı onlar da gözlemliyorlar. Bizzat tedbir mahkemesinde ne gibi bir uygulama olduğunu avukatlarımız gözlemleyebiliyor ve bize geri bildirimde buluyorlar. Biz Ankara Barosunun da Ankara’da bulunmamızla hakeza Bakanlık olarak...

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Sayın Başkanım, kusura bakmayın.

ADALET BAKANLIĞI CEZA İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ MAĞDUR HAKLARI DAİRE BAŞKANI RAMAZAN GÜRKAN – Ben okuyayım isterseniz, genelge var burada.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Yok, hayır, genelgeyi değil, şey, kayda geçti yalnız. Yani “Bu alanda, şiddet alanında çalışan, bizden randevu isteyen kadın örgütlerinin hiçbirini geri çevirmedik.” dediniz. Tamam, ben ileteceğim hemen.

ADALET BAKANLIĞI CEZA İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ MAĞDUR HAKLARI DAİRE BAŞKANI RAMAZAN GÜRKAN – Tabii, tabii.

Ben dokuz aydır buradayım Sayın Vekilim. Yani biz buradayız, dokuz aydır burada görev yapıyorum, bizden randevu talep edip de görüşmeyen kadın STK’miz olmadı, kendilerini dinledik, eleştirilerini not ettik. Bazı yanlış anlaşılmalara illaki var, oraya çok girmeyeyim ama “Genelgede şu husus da olsaydı daha güzel olurdu.” gibi yaklaşan kadın STK’lerimiz oldu ama biz bunun bir kanuni düzenleme gerektirdiğini kendilerine ifade ettik. Zira takdir edersiniz bazı hususlar genelgenin konusu olabilirken bazı hususlar bir yasa değişikliği gerektiriyor, hani bunun ayrımını kendilerine ifade etmiştik.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CANAN KALSIN – Çok teşekkürler.

Bizim de bu konularla ilgili İçişleri Bakanımızla -ocak ayından önceydi galiba- bir toplantımız olmuştu. Eşitlik birimlerinin hakikaten bu anlamda, valilikler anlamında toplanması, çalışmaların yapılması, hâkim ve savcılarının da katılması... Ve hatta onlar da karakollarda -yanılmıyorsam- 5 bin ile 7 bin arasında karakoldaki kadının ilk muhatabı olacak kadın polisleri eğitimden geçirerek işbaşı yaptırabileceklerini, görev vereceklerini söylemişlerdi. O konuda da bir çalışma yaptık.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Kaç kişi dediniz?

BAŞKAN CANAN KALSIN – 5 bin-6 bin kişi gibi -yanlış hatırlamıyorsam- çünkü notlardan çıkarmak istiyorum, yanlış olmasın o. Bizim de bu konuda bir şeyimiz vardı.

Hülya Hanım, sizin söylemek istediğiniz birkaç kelimeyi alalım sonra da Birleşmiş Milletler Eşitlik Biriminin analiziyle ilgili konuya geçelim.

Buyurun.

HÜLYA NERGİS (Kayseri) – Tabii, bu genelgenin uygulanmasında kurumlara ciddi sorumluluklar düşüyor. Dediniz ki: “Bütün karakollarda aile içi şiddet birimlerinin kurulması hedefleniyor.” Bu aile içi şiddet birimlerinde kimler istihdam edilecek acaba? ŞÖNİM’lerde, mesela şiddete uğrayanların uğradığı, gittiği ilk yerlerde çalışacak olan, çalışan kişilerin artırılması... Yani mutlaka kurumlarda sosyal hizmet uzmanı, psikolog gibi şiddet mağdurunun ilk karşılaşacağı kişiler çok önemli. Bir de karakollarda tutulan tutanaklarda, özellikle bu uzmanların da imzalarının olması “Şiddet gördüm.” iddiasıyla başvuran şahsın, mutlaka bu uzmanlar eşliğinde ifadesinin alınması gerçekten bu noktada hayati olacak. Bu hususta ben... Biraz da geç geldim toplantıya. Bir de bu bakanlıklar arasındaki koordinasyonda -sanıyorum- UYAP’a bağlanamayan Sağlık Bakanlığı diye biliyorum.

ADALET BAKANLIĞI CEZA İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ MAĞDUR HAKLARI DAİRE BAŞKANI RAMAZAN GÜRKAN – O entegrasyon devam ediyor.

HÜLYA NERGİS (Kayseri) – Henüz o konuda bir mesafe katedilmedi ama ŞÖNİM’ler UYAP’a bağlanıyor. Zaten İçişleri Bakanlığı ve Adalet Bakanlığı arasında koordinasyon sorunu yok diye biliyorum. Yani aile içi şiddet birimlerinde kimler çalıştırılacak, çalıştırılıyor; o hususta bilgi verirsiniz mutlu olurum.

BAŞKAN CANAN KALSIN – Ramazan Bey, buyurun.

ADALET BAKANLIĞI CEZA İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ MAĞDUR HAKLARI DAİRE BAŞKANI RAMAZAN GÜRKAN – Burada, tabii, bir yanlış anlaşılma olmasın, “tüm karakollarda” derken bu İçişleri Bakanlığımızın tüm il ve ilçelerde aile içi ve kadına yönelik şiddetle mücadele büro amirlikleri yani bundan sorumlu bir amir ve memurlar olacak. Tabii, bu memurların, kadına yönelik şiddet konusunda farkındalık yaratmak üzere eğitilmesi, yetiştirilmesi ve mümkün olduğunca değiştirilmemesi konusunda bizim tavsiyelerimiz oldu İçişleri Bakanlığına, onlar da makul karşıladılar. Burada eğitim alacak arkadaşların bu konudaki ihtiyaçları bilen arkadaşlar olmaları önem arz ediyor. Hakeza bu tedbir silsilesini de iyi bilmeleri gerekiyor. Yani haftıdan ağıra doğru bir tedbir silsilesi önlerinde olmalı ve bu tedbir silsilesinden hangilerinin bu vakaya özel takdir edilmesi gerektiğine de bir anlamda buradaki amir ve memur arkadaşlar karar verdikleri için, ilk temas noktası olarak onların harekât tarzı veyahut onların teklif ettikleri tedbir bizler için önem arz ediyor.

Burada polis memurları görev yapıyor. Benzer kaygıları bizde duyuyoruz. Yani orada bu bürolarda, bu amirliklerde bir psikolog, pedagog olabilir mi? Tabii, İçişleri Bakanlığına bizde bu yönde tavsiyelerimizi ilettik ancak onların ileriki dönemde bu yönde bir adımları olacak mı; kendilerinden bunun sorulması, İçişlerinden sorulması lazım. Ancak şu, genelgemizde ifade edilen bir husus bununla bağlantılı. Genelgemiz, şiddete ilişkin ayrıntılı beyanı alındıktan sonra ve olay kayıt formu da amaca matuf bir hâle getirilerek doldurulduktan sonra bu kişilerin talebi hâlinde ŞÖNİM’e götürülmesi ya da yönlendirilmesini işaret ediyor. Kişi gitmese dahi evrakı ŞÖNİM’e gidiyor yani Şiddet Önleme Merkezine her bir şiddet mağduru kadının evrakı gidiyor. Onlar -dediğim gibi- bir sosyal araştırma yapmak üzere bu dosyayı kaydediyorlar. Hani, bu anlamda kadınlarımız eğer kendileri oraya gitmeyi tercih ederlerse orada psikolog ve pedagoglar, sosyal çalışmacı arkadaşlar kendileriyle ilgileniyorlar. Bu konuda da kolluğun yeterli bilgilendirmeyi yapmasını öngörüyoruz. Kendi genelgelerinde de buna işaret eden hususlar var. Yani biraz da kadının beyanı, o anlamda önem arz ediyor. Yani kendisinin desteğe ihtiyacı olduğunu düşünüyorsa biz onun ŞÖNİM’e gitmesine vesile oluyoruz, ŞÖNİM onun hakkındaki en uygun koruma tedbirlerini hem takip ediyor hem belirliyor hem de bizlere öneriyor.

BAŞKAN CANAN KALSIN – Çok teşekkür ederim Sayın Moğul, Sayın Gürkan.

Sonraki gündem maddesine geçiyoruz.

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI (Devam)

4.- Komisyon Başkanı Canan Kalsın’ın, Komisyonun 2020 Faaliyet Planı ve BM Kadın Birimiyle yürütülen proje kapsamında merkez ve taşra teşkilatlarındaki eşitlik birimlerinin analizi konulu çalışma ve yasa taramalarına ilişkin açıklaması

BAŞKAN CANAN KALSIN – Değerli üyelerimiz, toplantımızın ikinci kısmında Komisyonumuzun 2020 Faaliyet Planı’nın görüşülmesi ve Birleşmiş Milletler Kadın Birimiyle yürütüyor olduğumuz proje kapsamında merkez ve taşra teşkilatlarında eşitlik birimlerinin analizi konulu çalışma ve yasa taramaları hakkında bilgilendirilmesi hususları yer almaktadır.

Birleşmiş Milletler Kadın Birimi Temsilcisi Sayın Duygu Arıç davetimize icabet etmiş ve toplantımıza katılmıştır. Duygu Hanım’a sözü bırakmadan önce de bir anekdotu anlatmak istiyorum.

Temmuz 2019’da İçişleri Bakanlığımızla konuşmuşuz, bu konuları da gündeme getirmiştir. Şimdi 2006’dan itibaren kurulan bütün ilçelerde, yerelde, belediyelerde bir eşitlik birimi var. Ama bu eşitlik birimlerinin ne yaptığına, ne kadar aktif olduğuna dair bilgi ve veri yok elimizde. Dolayısıyla biz hem bakanlıklarda hem yerelde eşitlik birimlerini daha aktif hâle getirebilir miyiz? İşte, şiddet konusunda, eğitimler noktasında veya bununla alakalı alınacak kararlarda valiliklerde veya yerel yönetimlerde önce bir envanter çalışması yapacağız. Yine, mayıs ayında düşündüğümüz ama temmuza ramazandan dolayı ertelediğimiz yasa taramaları hakkında, o da On Birinci Kalkınma Planı’mızda koyduğumuz kadının yerelden kalkınmasıyla alakalı çalışmalarımızın işte, tarımı da kapsayan, sosyal sigortaları da kapsayan yasa taramalarımızla ilgili bilgi verecekler.

Şimdi, sözü Duygu Hanım’a vermek istiyorum. Daha sonra da konuya katkı vermek isteyen milletvekillerimize söz vereceğim.

Buyurun lütfen.

III.- SUNUMLAR (Devam)

3.- BM Kadın Birimi Temsilcisi Duygu Arığ’ın, BM Kadın Birimiyle yürütölen proje kapsamında merkez ve taşra teşkilatlarındaki eşitlik birimlerinin analizi konulu çalışma ve yasa taramaları hakkında sunumu

BM KADIN BİRİMİ TEMSİLCİSİ DUYGU ARIĞ – Merhabalar...

Teşekkürler Başkanım.

Birleşmiş Milletler Kadın Biriminde uzun süredir Türkiye’de Siyasete Katılımda ve Siyasi Liderlikte Toplumsal Cinsiyet Eşitliğinin Sağlanması Projesi Koordinatörüyüm. Projemizin isminden de anlaşılacağı üzere doğal ortağımız Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu ile beraber uzun süredir çalışmalarımızı yürütüyoruz.

Başkanım, siz de sıralama olarak önce özellikle yerel eşitlik birimlerinde yapılacak çalışmadan bahsettiniz, isterseniz önce onunla başlayayım.

Komisyonla birlikte özellikle fikirleriniz alınarak eylöl ayında yapılacak araştırmanın bir değerlendirilmesi yapılacak. Bundan önce yapılacak çalışma da bir haritalama çalışması. Bu haritalama çalışmasından yerelde çeşitli modalitelerde bulunan yerel eşitlik birimlerinin incelenmesi, nasıl faaliyet gösterdiklerinin ya da göstermediklerinin belirlenmesi, alanda açıkta kalan nelerin olduğu yaptıkları faaliyetlerle ilgili olarak, kapasitelerindeki boşluklar, bunları değerlendirmek istiyoruz tüm Türkiye’de. Bunlar valiliklerde, belediyelerde ya da belediye meclislerinde kurulan yerel eşitlik birimleri olabiliyorlar, ön değerlendirmemizde belirlediklerimiz bunlar.

Bunun yanında, başka belirlemek istediğimiz nokta da iyi örnekler, yerel eşitlik birimlerince gerçekleştirilen iyi örneklerin de ortaya çıkartılması, daha sonra da bir araya geldiğimiz bir toplantıda bunların paylaşılması, bu haritalandırmaya istinaden bir faaliyet planının oluşturulması. Bu faaliyet planında da “Yerel eşitlik eylem birimleriyle neler yapılabilir? Eksikleri nerede, bunlar nasıl tamamlanabilir?” açıkçası bunların belirlenerek bir faaliyet planının oluşturulmasını amaçlıyoruz, kısaca böyle anlatmış olayım.

Yasa taramaları çalıştaya geçeyim mi? Soru sormak ister misiniz?

BAŞKAN CANAN KALSIN – Tabii, tabii; geçelim.

BM KADIN BİRİMİ TEMSİLCİSİ DUYGU ARIĞ - Yasa taramaları çalıştaya da -daha önce sizin de bahsetmiş olduğunuz gibi- 31 adet yasanın taraması tamamlanmıştı; bunun üzerine, 2016 yılına kadar yapılan toplantılar oldu. Daha sonra, ekranda şu anda gördüğünüz 8 tane yasanın daha taraması

yapıldı. Çeşitli sebeplerle ancak temmuz ayında bir araya gelerek bu yapılan taramanın sonuçlarının paylaşılmasını ve “Onlarla ne yapabiliriz?”i gördüğümüz bir toplantı yapmak istiyoruz; bunu da temmuz ayında, temmuz ayının başında Sapanca’da gerçekleştirmeyi planlıyoruz. Yaklaşık 30 kişilik yani Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonunun siz değerli üyelerinin, kadın milletvekillerimizin ve ilgili diğer komisyondan katılımcıların, uzmanların olduğu bir toplantımız olacak. Bununla, bu faaliyetle bağlı olarak, akabinde bir de Mecliste toplumsal cinsiyete duyarlı öz değerlendirme çalıştayımız gerçekleşecek; birbirine bağlı iki aktiviteymiş gibi düşünülmesin ama sizleri bir araya getirmişken art arda yaptığımız bir çalışma olmasını planlıyoruz. Her iki aktivite de Parlamentolararası Birlikte birlikte ortaklaşa yaptığımız aktiviteler. Onların desteğiyle; daha doğrusu, bizim verdiğimiz destekle, onlarla iş birliği içinde yaptığımız programlar olacak.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Nasıl bir şey planlıyorsunuz bununla, son söylediğinizle ilgili?

BM KADIN BİRİMİ TEMSİLCİSİ DUYGU ARIĞ - Burada, tamamen Parlamentolararası Birliğin geliştirdiği bir ölçek üzerinden devam eden bir çalışma; onların getirdiği uzmanlar ile sizlerin bire bir katılımıyla yapılacak bir çalışma.

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – Ne hedefleniyor?

BM KADIN BİRİMİ TEMSİLCİSİ DUYGU ARIĞ - Şu an, burada “Parlamentomuz toplumsal cinsiyete ne kadar duyarlı?” bunu belirlemek; öz değerlendirme çalışmamızın amacı bu.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Bu konuda...

ŞENOL SUNAT (Ankara) – Bir sayfa önce, 3 başlık altında ifade ettiniz: Sağlık, kooperatifler, ticaret. Bunlar incelendi mi?

BM KADIN BİRİMİ TEMSİLCİSİ DUYGU ARIĞ - İncelendi.

ŞENOL SUNAT (Ankara) – İncelendi.

BM KADIN BİRİMİ TEMSİLCİSİ DUYGU ARIĞ - Evet.

ŞENOL SUNAT (Ankara) – Orada, toplumsal cinsiyet perspektifinden gördüğünüz şeyler sizde mi şu anda yani, değerlendirmeler?

BM KADIN BİRİMİ TEMSİLCİSİ DUYGU ARIĞ – Doğrudur. İnceleme sonuçları paylaşıldı Türkçe olarak, tekrar iletebiliriz.

ŞENOL SUNAT (Ankara) – Lütfen...

BM KADIN BİRİMİ TEMSİLCİSİ DUYGU ARIĞ - Diğer 31 yasanın taramasıyla birlikte onları da sanırım beraber gönderebiliriz tekrar.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Sunumla beraber o zaman, sunumu da gönderirseniz...

BM KADIN BİRİMİ TEMSİLCİSİ DUYGU ARIĞ - Tabii ki.

BAŞKAN CANAN KALSIN – Başka bir şey var mı?

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Ben bir şey ilave etmek istiyorum: Şimdi, bu faaliyetler içerisinde gündeme getirdiğiniz şeylerden biriydi, sizin sunduğunuz bir faaliyet raporu vardı, daha önce de geçen toplantıda özellikle gündeme getirdiğimiz bir şeydi Parlamentodaki bütün milletvekillerine aslında toplumsal cinsiyete duyarlılık konusunda eğitim verilmesi. O faaliyeti 2020 hedefleri ve çalışmaları içerisinde göremedik ama şimdi benzer bir şeyin UN Women’dan geldiğini görüyoruz; öyle mi, yanlış mı anlıyorum?

BAŞKAN CANAN KALSIN – 2020 planlamaları arasında vardı; IPU’yla bunu konuşmuştuk sene başında, koymuştuk da. Zaten yaptığımız toplantıda, bu Başkanlık sunumunda konuşmuştuk.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Sunduğunuzda yoktu.

BAŞKAN CANAN KALSIN – Hayır, vardı.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Hayır, bize sunduğunuzda yok öyle bir eğitim ki...

BAŞKAN CANAN KALSIN – Cepten de göndermiştik.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Yok.

BAŞKAN CANAN KALSIN – Şimdi, size ne zaman gönderdim? Hatta...

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Ya önemli değil “Vardı, yoktu.” da ben sadece şunu söylemek istiyorum...

DERYA BAKBAK (Gaziantep) – Sanki ekimde 5 tane program vardı.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Hayır, bize 2020... Geçen gelen faaliyet yani planlamada, şunda yoktu; o yüzden hatta ben de neler önerdiğimizi bir liste hâlinde verdim. Onun içerisinde de, bütün milletvekillerine böyle bir eğitim verilmesini, eğitim çalışması yapılmasını önermiştik.

BAŞKAN CANAN KALSIN – 27 Kasım’da gönderdiğimiz faaliyet 2020 taslakta var. 27 Kasım Çarşamba göndermişiz size, WhatsApp’tan.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Sonuçta ben şunu rica ediyorum: Böyle bir şeyi önerdik; böyle bir şey karşımıza hazır olarak gelmek yerine, içinde yer alabilmeyi ve aynı zamanda neler yapılabildiğini, “Neyi yapmayı hedefliyorsunuz?”u görebilmeyi tercih ederiz. Yani, burada önerilerimiz olabilir. Bize hep böyle UN Women şeyi geliyor ama orada gerçekten yapılmak istenenlerle ilgili daha fazla katılımcı olmak istiyoruz yani istediğimiz şey bu; önümüze hazır projeler gelsin istemiyoruz.

BAŞKAN CANAN KALSIN – Duygu Hanım’dan önce ben söyleyeyim: 27 Kasım’da size gönderdiğimiz faaliyet planında vardı, Başkanlık Divanı olarak toplandığımız 2020 planlamasında da vardı. IPU’nun bütün dünyada kullanılan bir el rehberi var daha önce çalışılmış, standartları kabul edilmiş anlamda.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Onu biliyorum.

BAŞKAN CANAN KALSIN – Yoksa biz de bunu yapabiliriz ama burada bir sıkıntı yok. Sadece, bu faaliyetleri nereye, ne kadar sıkıştırabiliriz, yetiştirebiliriz bilmiyorum çünkü baba eğitimi de vardı bizim yapmak istediğimiz; işte, Meclisin ara vermesi, 2 kere seçim olması bizi, hep öteleyen bir sistem hâline getirdi. Dolayısıyla, hani “UN Women veya birileri bize söylüyor, biz yapıyoruz.” anlamında değil; bunun el kitabı zaten uluslararası mecralarda hazır, standart.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Ben buna da karşıyım Canan Hanım yani sonuçta, biz o zaman “UN her şeyi biliyor, onun bildiği en doğrusu.” mu diyeceğiz? Yani, sonuçta yerelin hassasiyetleri var, yerelin gerçekten önerebileceği şeyler var, deneyimleri var. Şimdi, bu anlamda da...

BAŞKAN CANAN KALSIN – Kasım ayında gelmiş size. Bu taslak programların gönderilme amacı... Candan Hanım’a da gönderdik.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Bundan bahsetmiyorum; ben Mecliste yapacağımız bir eğitim çalışması önermiştik, ondan bahsediyorum.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Mecliste yapılan çalışmalar gelmişti, öyle bir çalışma var. Siz şeyi söylemişsiniz, milletvekillerine de...

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Evet.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Öyle bir konuşma oldu.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Ve sadece milletvekillerine değil; bütün personele, çalışanlara bir eğitim verilmesini önermiştim, bundan bahsediyorum. Şimdi, o yanlış anlaşılma konularına geleceğiz zaten; bu “Ben yaptım, sen yaptın.” meselelerinden de rahatsızım, o ayrı bir şey ama bu konuda en azından gerçekten yapılacak olan şeylerde birazcık daha ortaklaşılması ve illa UN’ın böyle bir çalışması... Fransa için iyi olabilir ama Türkiye için başka bir şey de gerekebilir. Yani, bunu biz değil, en fazla siz söylersiniz yani benim söylemem tuhaf oluyor gibi geliyor bana.

BAŞKAN CANAN KALSIN – Şimdi, yalnız, şöyle bir şey var: Biz UN Women’ı son konuşmamızda... Takvimin yoğunluğundan dolayı bu çalışmayı yapamayacağımızın kayıtlara girmesi için de söylüyorum, uzmanlarımızın da bilgisi dâhilinde size iletildiğini düşünüyorum çünkü hakikaten gündemimiz çok yoğun ve onu hazırlayabilme imkânımız şu anda kısıtlı ama bu eğitimler zaten kendi içerisinde aşama aşama, uzmanlar noktasında veriliyor; bizim de milletvekilleri konusunda çalışmalarımız devam ediyor. Dolayısıyla, bu konuda bir sıkıntımız yok ama biz sizin önerdiğiniz el kitabı... Türkçeye de çevirmiştiniz, bize gelmişti aylar önce ama bizim şu anda bunu gündeme alamayacağımız görünüyor çünkü takvimin hiçbir yerine yerleştiremedik. Bunu da size uzmanlarımız söylemiş.

Ne zaman söylediniz?

YASAMA UZMANI GÖKALP İZMİR – Telefonla...

BAŞKAN CANAN KALSIN – Yazılı olarak bildirin lütfen.

YASAMA UZMANI GÖKALP İZMİR – Tamam.

BAŞKAN CANAN KALSIN – Dolayısıyla, hani, böyle bir sıkıntımızın olduğu daha öncesinden söylenmişti.

BM KADIN BİRİMİ TEMSİLCİSİ DUYGU ARIĞ - Ben konuşabilir miyim?

BAŞKAN CANAN KALSIN – Tabii, tabii; buyurun.

BM KADIN BİRİMİ TEMSİLCİSİ DUYGU ARIĞ - Şöyle, yanlış anlaşılma olmasın: Burada benim bahsetmiş olduğum çalışma tamamen bir durum tespitine yönelik ve hani, önceden hazırlanmış, tamamen yapılmış ve değiştirilemez bir şey değil, onu belirtmek isterim. Burada zaten sizlerin fikirleri ve katkılarıyla şekillenecek bir durum tespitiydi aslında ama...

Diğer konuda da, milletvekillerinin ya da Meclis çalışanlarının toplumsal cinsiyet eşitliği konusunda bilgilendirilmesi aşamasında farklı şeyler yapılabilir; bu yılki gündemle ilgili ben bunu da not almış olayım. Bugüne kadar yapılmış çeşitli çalışmalar var, daha çok toplumsal cinsiyete duyarlı bütçelemeyle birleştirilmiş toplumsal cinsiyet hakkındaki bilgilendirme çalışmaları var. Bunun belki daha geniş, daha farklı olarak tekrar adapte edilebilir. Bu seneki programımıza dâhil edilmedi, evet, ama yeniden gözden geçirebiliriz.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) - Bunu zaten size sunmamıştık yani sizden beklediğimiz bir şey değil. Bunu toplantıda KEFEK olarak sunduğumuz bir şey.

BM KADIN BİRİMİ TEMSİLCİSİ DUYGU ARIĞ - Bizim yaptığımız çalışmanın onunla bir şeyi yoktu.

BAŞKAN CANAN KALSIN – Diğerki dönem için tekliflerinizi alabiliriz. Zaten bunlar taslak ama dediğimiz bu noktayı, el kitabı dâhil olmak üzere, Meclisin herhangi bir çalışmasına yerleştiremeyeceğimizi, uzmanlarımızın bu konuda sistemden ve takvimden çıkardığına dair bilgilendirmesi de var.

Tekrar teşekkür ediyorum.

BM KADIN BİRİMİ TEMSİLCİSİ DUYGU ARIĞ - Teşekkür ederim.

BAŞKAN CANAN KALSIN - Başka bir şey var mı, sorularınız var mı?

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Yok, hayır.

BAŞKAN CANAN KALSIN – Tamam.

Şimdi, 2020 faaliyet planını birkaç kere gönderdik hem WhatsApp’tan hem de Başkanlık Divanı olarak toplantımızda da söyledik. Şimdi, önünüzde de var, birkaç kere bu geldi. Lütfen, onu göz önüne alarak önerilerinizi ya sonra, ya yazılı ya sözlü verelim. İkide de Meclis açılıyor, bir ara verip yemek ihtiyacınız olabilir, dinlenme ihtiyacınız olabilir. 2020 planını lütfen gözden geçirin; size yazılı, sözlü ve WhatsApp’tan iletilmişti, görüşlerinizi bize iletin lütfen.

IV.- KONU (Devam)

A)GÖRÜŞMELER (Devam)

2.- Komisyonun 2020 Faaliyet Planı ve BM Kadın Birimiyle yürütülen proje kapsamında merkez ve taşra teşkilatlarındaki eşitlik birimlerinin analizi konulu çalışma ve yasa taramalarına ilişkin görüşmeler

BAŞKAN CANAN KALSIN – Başka sorusu olan var mı?

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Ben söz almak istiyorum, evet.

BAŞKAN CANAN KALSIN – Buyurun.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Ben, bu az önceki şeyle ilgili aslında genel olarak yürüten Arzu Hanım’ın da o “algı” diye söz ettiği tartışmaya, bununla ilgili birazcık, birkaç şey söylemek istiyorum.

Şimdi, ben KEFEK’in kâtip üyesiyim ama KEFEK’in attığı “tweet”lerden gerçekten Başkanlık Divanının dahi haberi olmadığını düşünüyorum. Şimdi, biz, mesela bir duruşmada birlikte oluyoruz ve o duruşmada aynı duyguları hissediyoruz. Ben, hatta son iki gündür Mecliste de aynı duyguları hissetmemizin... Bilmiyorum, hissediyor musunuz ama ben şiddete uğradığımı düşünüyorum. Yani gerçekten orada bir kavga çıktığı zaman, en azından bu Komisyonun işte buna tavır alabilecek, bunu ifade edilebilecek bir hassasiyete sahip olduğunu, olması gerektiğini düşünüyorum ve bu yakınlığı hissetmek istiyorum burada konuşurken. Ama şimdi, bir şeyi gördüm, tesadüfen gördüm, o da yani birlikte takip ettiğimiz o Ceren Damar duruşmasında -talihsiz bir şekilde- ben KEFEK’i Twitter’dan takip etmeye başladım ve orada gördüğüm şey gerçekten bana kırıcı geldi. Çünkü biz hiçbir zaman “İstanbul Sözleşmesi’nin Etkin Uygulanması ve İzlenmesi Alt Komisyonunu HDP kurdu.” diye bir açıklama yapmadık ama size şunu sunmak isterim: “12 Ocak 2016, İstanbul Sözleşmesinin Etkin Uygulanması Alt Komisyonu kurulmasını arz ve teklif ederiz.” HDP olarak. “8 Mart 2016, İstanbul Sözleşmesi İzleme Komisyonu Kurulması Hakkında Kanun Teklifi ve gerekçesi ilişikte sunulmuştur.” “30 Ekim 2018, İstanbul Sözleşmesinin Etkin Uygulanması, İzlenmesi Alt Komisyonunun kurulmasını arz ve teklif ederiz.” 22 Ocak 2020 -en son olarak da- İstanbul Sözleşmesi’nin uygulanmasıyla ilgili, Mecliste eğitim verilmesiyle ilgili şeyler...

Biz, tarihi kendimizden başlatmıyoruz, başlatmadık. Yani bu ülkede AK PARTİ olmadan, hatta Anavatan Partisi, DYP, CHP olmadan kadın mücadelesi vardı, feminist mücadele vardı. Yani Osmanlı'da da vardı, Nezihe Muhiddinler vardı, Fatma Aliyeler vardı, sonrasında da yani 80'lerde sadece benim dâhil olduğum, o zamandan başladığım bir mücadele bugüne kadar geldi.

(2006/55) sayılı Başbakanlık Şiddetin Önlenmesi Genelgesi var, Tayyip Erdoğan Başbakanken, o zaman. Şimdi, gerçekten, burada Arzu Hanım SİR'le ilgili "Daha en başında bu cümleyi kurdukları hâlde bu lafı ediyorsunuz ve algı yaratıyorsunuz" diye derse, inciniriz. Çünkü biz, 4320 sayılı Kanun'dan beri -o zaman sizin partiniz yoktu, 1990'lardan bahsediyorum- yani 4320 sayılı Şiddetin Uygulanması Kanunu'nda hâkimlerin neler söylediğine tanık olduk, savcıların neler yaptığına tanık olduk, hâlâ da tanık oluyoruz ve o yüzden uyarıyoruz, yarın bir toplantı yapacaksınız ve "Sosyal İnceleme Raporlarını kanıt olarak, delil olarak sunmamalarını lütfen hâkimlere söyleyin." diye uyarıyoruz. Bunu kim için yapıyoruz biz? Ya da kalkıp da işte İstanbul Sözleşmesi'nin uygulanmasını "Evet, bunu gerçekten hayata geçirdik." derken, "Halkların Demokratik Partisi olarak geçirdik, ne mutlu bize." diye mi yapıyoruz? Böyle bir şeyimiz yok. O yüzden, ben gerçekten, kalkıp bu şekilde basın duyurusu yapılması ve özellikle işte "Halkların Demokratik Partisinin önerisi gibi sunmaları üzüntü vericidir." demenizden üzüntü duyduğumu ifade etmek isterim. "Bu konu ne bir partinin ne de birkaç kişinin uhdesindedir." demişsiniz, aynen öyle. Yani bizim de burada yapmaya çalıştığımız zaten bu. Ne İYİ PARTİ'nin ne işte CHP'nin ne HDP'nin ne AK PARTİ'nin uhdesinde değildir, bunun arkasında güçlü bir kadın hareketi de vardır ve kadınlar bunun için mücadele ediyorlar, yani ediyoruz, yani ölmeyelim diye. Yani biz o Mecliste de yumruk yememeliyiz, kusura bakmayın, bunun için de bir şey yapmalıyız yani. Belki ortak bir açıklamayı orada yapmalıyız. Yani o Vahit Bıçak denen avukatın karşısında yaşadığımız hissiyatı, belki Meclis sıralarında da yaşamalıyız. Yani biz "kadın dayanışması" derken, üfürüp havaya attığımız bir cümle değil bu yani, sokağa atmıyoruz bunu, Meclisin içerisine de atıyoruz bu cümleyi ve bunun aynı zamanda arada bir de karşılık bulmasını bekliyoruz. Yani bizim Komisyon çalışmalarını mümkün olduğunca nezaketle ve iyi yürüttüğümüzü düşünüyorum, hep beraber yani bunu yapıyoruz. Umarım, buna aynı şekilde devam ederiz. Dediğim gibi, birazcık da burada yapılan çalışmalar özellikle o sosyal medyada paylaşılsa -yani burada olanlar ve bütün Komisyonun da biraz bilgisi olarak- daha iyi olur diye düşünüyorum, daha ortaklaşılabilir bir şey olur.

Bir de Parlamentoda cinsiyetçiliği ele alan bir tutum belgesi hazırlanması ve konferans düzenlenmesi de... Bunu biz mi yaparız veya bunu daha sonraki hedeflere mi alırız, ne yaparız? Ama birilerinin milletvekili olurken en azından gerçekten o tutum belgesini imzalaması gerekir diye düşünüyorum. Yani kimse kabul etmezse de etmesin, "Etmedi." deriz. Yani gerçekten bize getiriyorlar, imzalatıyorlar bazı örgütler. Mesela, işte: "İnsan haklarına saygılı mısınız?" "Şunu yapıyor musun, yapmıyor musun?" Değilsem, eleştirsinler, eleştirir hakkına sahip olurlar. Biz de bunu, en azından bir farkındalık yaratmak için aslında yapabiliriz yani bu tutum belgesini kamuoyuna açmakta fayda var diye düşünüyorum. Bazı şeylerimiz var, sonraya kalsın diye çünkü mayısta komisyonlar...

BAŞKAN CANAN KALSIN – Temmuzda.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Temmuzda mı ? O zaman isterseniz... Yani gene de biz bu toplantıda verelim ama sadece başlık olarak söyleyeyim ben kendiminkini, Dilan Vekilimiz kendisinininkini açıklasın. Daha önce verdiğimiz şeylerdi zaten, bugün özellikle çok daha can yakıcı bir gündem de oldu. Bu, Türkiye'deki göçmen kadınların ve kız çocuklarının sorunlarının araştırılması ve bunların önlenmesi için gereken tedbirlerin saptanması alt komisyonunun kurulmasını biz teklif

ediyoruz. Bir de kadın yoksulluğunun nedenlerinin araştırılması ve kadın yoksulluğuna karşı alınacak önlemlerin saptanması alt komisyonunun kurulmasını arz ve teklif ediyoruz. Bu 2 komisyonu daha önce vermiştik zaten İstanbul Sözleşmesi kurulduğu zaman.

Dilan Vekilimize de söz verirsek...

Teşekkürler.

BAŞKAN CANAN KALSIN – Buyurun.

DİRAYET DİLÂN TAŞDEMİR (Ağrı) – Merhaba herkese.

Teşekkür ederim Başkan.

Biz 2020 faaliyet planıyla ilgili zaten size yazılı önerilerimizi de göndereceğiz. Ama gerçekten bugün dilekçeyle de Komisyona başvurdum, önemsedığımız bir konu, o açıdan bir alt komisyon kurulması talebimiz var. Yani dilekçede gerekçelerini uzun uzadıya anlattım, hem Genel Kurul var, çok zaman da almayayım diye kısaca özetlemek istiyorum.

Çocuk evlilikleri, çoklu kadınla evlilik olan kumalık, yine evliliklerde evlenecek kadın için istenen başlık parasıyla ilgili bir alt komisyon kurulmasını ve bunlara ilişkin çok etkin bir politika yürütmemiz gerektiğini düşünüyorum. Çünkü gerçekten bu çok ciddi bir toplumsal sorun hem toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin derinleşmesinde hem de kadınların kendini gerçekleştirmesinde hem de aynı zamanda kadınlara yönelik şiddetin de aslında çok daha derin yaşanmasının da nedenleri bu konular. Bu açıdan hem bunlara ilişkin bizim gözlemlerimiz hem uluslararası arenada yapılan araştırmalar hem de bu konuda kadınların aslında yaşadıkları ve bunun nasıl yansıdığını da dilekçede yazarken sizlerle detaylı paylaştım. Ama bu konunun da daha etkin olmasını, KEFEK'in bu konuya eğilim göstermesi ve etkin bir politika üretmesi gerektiğini düşünüyorum. Çok önemsiyorum bu komisyonun kurulmasını. Belki sonraki toplantımızda onun üzerine daha fazla da konuşabiliriz diye düşünüyorum.

BAŞKAN CANAN KALSIN - Teşekkürler.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) - Pardon, Dilan Vekilimiz Kadın Meclisi sözcümüzü de çok yoğun olduğu için bütün parti faaliyetleri anlamında Komisyona katılamadı, aslında sevdiği ve katılmak istediği bir Komisyondur, ben elden geldiğince aktardım kendisine ama bundan sonrasında sözcümüz değiştiği için artık kendisi de katılacak. Onu da ilave etmek istiyorum.

BAŞKAN CANAN KALSIN - Şimdi açıkça şöyle söylemek lazım. 26 kişilik bir Komisyonuz; burada 13 milletvekilimiz AK PARTİ'den, 3 milletvekilimiz HDP'den, 6 milletvekilimiz CHP'den, 2 milletvekilimiz MHP'den, 2 milletvekilimiz de İYİ PARTİ'den var. Hakikaten iyi niyetle, gayet güzel çalışmalar yapıldığını, burada hepimizin ortak bir paydası olduğunu görmek veya göstermek amacıyla çalışmalar yapıyoruz.

Şimdi, bu basın açıklamasının yapılma sebebi, kamuoyunda yanlış bir algılamadan kaynaklanan bir ihtiyaçtan doğdu. Meclis kürsüsünde... İstanbul Sözleşmesi'yle alakalı daha önce dilekçeler verilmiş olmasına rağmen, dolayısıyla burada biz -11 AK PARTİ milletvekili, 2 CHP milletvekili, 2 HDP milletvekili vardı o gün yanlış hatırlamıyorsam- büyük bir çoğunluğun kararıyla verdik İstanbul Sözleşmesi'nin etkin uygulanması ve uygulamadaki 6284 noktasındaki problemlerle...

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) - Tabii, zaten siz vermezseniz olamıyor yani, hiçbir şey kurmak mümkün olmuyor.

BAŞKAN CANAN KALSIN – Evet, şimdi, Mecliste kalkıp bir konuşma yapıldığı zaman, bu bir algıyla şöyle karşılandı. İşte, Meclisteki komisyonun çoğunluğu AK PARTİ’de, diğer partilerde ama belli bir partinin söyledikleri noktasına... Hayır, konsensüs olarak... Belki o Mecliste yapmış olduğunuz konuşmada bunları ayrıntılarıyla bildirmiş olsaydınız problem yok.

İki: Komisyonun yaptığı bütün çalışmalardan haberdar ediliyorsunuz, WhatsApp gruplarında ve Twitter’larda konuşuluyor. Biz en son toplantıyı ne zaman yaptık? Bu 9’uncu. Bayağı bir ara vermiştik.

YASAMA UZMANI GÖKALP İZMİR – Sekiz ay oldu galiba.

BAŞKAN CANAN KALSIN – Sekiz ay oldu galiba veya daha da az çünkü kalkınma planını tartıştık, bir ara toplandık hatırlarsınız.

DERYA BAKBAK (Gaziantep) -Toplandık ama bu çok olmadı.

BAŞKAN CANAN KALSIN - Çok olmadı değil mi? Ara ara planlıyoruz çünkü gündem de hızlı değişiyor.

Şimdi, kadının yoksunluğu, evlilik, işte kadının siyasette olmayışı, Mardin’de yaptığımız çalıştay, İstanbul’da yaptığımız çalıştaylarda her şey belli bir nokta. Nafaka meselesinde, ortalama 370 liralarda olan nafakanın maalesef ödenmek istenmemesi ve âcizliğe yol açması veya hâkimin takdir yetkisini kullanmaması gibi sebeplerden kaynaklanan sorunlar var. Her şeyi başa çevirdiğimizde, kadının birey olarak... Malvarlığının yüzde 99,9’unun erkekler üzerinde olduğunu görüyoruz. Kadınlar çalışmak zorunda değil ama üretmek noktasında On Birinci Kalkınma Planı’nda daha önce yapılmış olan kırsal kalkınma, daha önce yapılmış olan erken evlilikler, daha önce yapılmış olan medya dili, daha önce yapılmış olan şiddet, bununla ilgili yapılmış olan birçok rapor var. KEFEK bünyesinde hazırlanmış olanları alıp tek tek okuyup bunları kabul ederken -74 sayfağı galiba kırsal kalkınma- hepsini tek tek okuyarak tutanakları okuyarak ortaya çıkan bir şeyin On Birinci Kalkınma Planı’na müdahil olarak -temmuz ayında galiba veya mayıs ayındaydı- hazırlanacağını duyunca –Meclis de tatil deydi-geldik ve burada dedik ki: “Biz şunları şunları istiyoruz.” Neleri istiyoruz? İşte, yerelden başlayarak kadınların kalkınması On Birinci Kalkınma Planı’nda var. İnternet üzerinde part-time kadınların üretime katılmasını, mesleğini yapabilmesini, “web” tabanlı sistemlerin kurulmasını, MYK’nin öne gelmesini, hayat boyu öğrenmenin aktif olarak kurulmasını, anneler bir meslek öğrenirken İŞKUR’dan kadınların bununla alakalı eğitim almasını, destekleme ofislerinin kadınlara hibeler noktasında yol göstermesini, o bölgenin ihtiyacı olan belki CNC’yle alakalı bir şeyse hayat boyu öğrenmeyle ilgili, bunları sistemin içerisine koyduk; şiddetle ilgili de konuldu. Hatta STEM Alt Komisyonu Başkanımızın da bir çalışması vardı kız çocuklarının aktif olarak inşaat, mühendislik alanlarında, kodlama alanlarında aktif olarak alınması... Bunların hepsi On Birinci Kalkınma Planı’nda var. Bu temmuz ayında yapmayı düşündüğümüz yasa taramaları da bunlarla alakalı. Neden? Biz On Birinci Kalkınma Planı’na koyduk, belki bir alt komisyon kuracağız, bilmiyoruz adlarını ne olacak, nasıl olacak ama yasa taramalarını da yapmamız lazım ki -burası aslında bir sonuç olarak yasaları da düzenlemesi gereken bir yer- yasalarda nasıl sıkıntılar var? Ticaret Kanunu’na bakmamız gerekiyor, sosyal meselelere bakmamız lazım. Ve burada tarımda kadınların işsiz görüldüğü alanlarda biz kadınları sigortalı hâle nasıl getirebiliriz? Bunun özel sigorta sistemleri de var...

MUHAMMET NACİ CİNİSLİ (Erzurum) – Kanun tekliflerimiz...

BAŞKAN CANAN KALSIN – Tabii, tabii, Naci Bey’in de burada bir önerisi olmuştı. İşte, hayat sigortası var, birikimli sigorta nasıl olabilir, bununla ilgili ön görüşmelerimiz oldu ama bu bireysel bir çaba yani KEFEK Komisyonuna davet edilip bir alt komisyon kurulmadığı için, taraflar belirlenmediği için ama sonuç olarak veriler de elimizde. Ben de iş dünyasından gelen birisi olarak

hayatın içerisinde eğer biz kadını sigortalarsak aileyi sigortalamış olacağız, böyle bir şey ortaya çıkıyor. Dolayısıyla hem Twitter üzerinden hem sosyal medyadan hem yapmış olduğumuz bütün toplantılardan herkesin paylaşımına ve okumasına açık olduğu bir yerde bütün çalışmalarından bire bir haberdar ediyorduk. Burada 26 kişilik Komisyonun bu 2020 planının -biz herhâlde 4'üncü defadır dağıtıyoruz diye düşünüyorum- bir yorum olarak gelmesini... Temmuz ayında tekrar komisyonlar oluşturulacak, tekrar ne olacak onu bilmiyoruz ama orada yeni kurulacak komisyonların başlıklarının hep beraber belirlenmesi... Temmuzdakini niye önemsiyoruz? Çünkü biz yeni Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminde yasa teklifi verebilir durumdayız. Ne yaptık? İşte, Ticaret Bakanlığının yerli coğrafi işaret taşıyan ürünlerinin yüzde 1'den yüzde 5'e çıkarılması konusunda teklif verdik; Ticaret Bakanlığı da bunu onayladı ama birebir görüşmeler... Nedir? Biz istiyoruz ki kadın üretti, pazara gidemiyor. Şimdi bakıyorsunuz, daha önce belirli firmalar bunu yapmış ama giriyorsunuz sitelerine 2 tane masrapa koymuş, olay bitmiş. Biz böyle dostlar alışverişte görmesin gerçekten alışverişte olsun kadınlar. Eğer peynir yapıyorsa bunun standartlarını MYK'yle belirleyelim; konserve yapıyorsa pazara nasıl ulaşacağına ve sürekliliğine bakalım; bunun taşınmasının nasıl olduğuna bakalım. Gençleri de katıyoruz, STEM alanlarında gençler de var. Kodlama sisteminde biz bu hükümet planına nasıl etki edebiliriz? Çünkü Milli Eğitim Bakanlığında STEM yol haritasının planlamasının olmadığı ortaya çıktı. Biz toplantıları yapıyoruz ama öylesine değil, gerçekten bizim 21'inci yüzyıl içerisinde STEM yol haritasını belirleyip görüşmelerimizde yine Milli Eğitim Bakanlığına kaynak aktarılmasına önayak olduk bu noktalarda. Çünkü sorunu tespit edip belki alt komisyon kurulacak ama hemen nokta atışı yapıp bakanlarla... Bakanlar da burada nöbetçi olduğunda bire bir görüşüyoruz, bire bir irtibatta bulunuyoruz.

İşte, “kadın yoksunluğu” dediğimiz zaman, “kadının siyasette devamlı olması” dediğimiz zaman her şey kadının kendi maddi külfetine, gücüne bakıyor. Ben her zaman söylüyorum. Ben İstanbul'da çok rahattım, benim partim bütün her şeyi yükledi ama doğudaki bir vekil bunu yüklenmedi yani kendisi harcamak zorunda kaldı ve kadınlar maalesef bir atımlık, iki atımlık olabiliyor veya belli bir sistemin içerisinde geldiği zaman o sistem devam ediyor, belli gücü olanlar devam ettirebiliyor.

İşte, siyasi kanunları değiştireceğiz, belki Partiler Kanunu'yla ilgili bir değişiklik yapacağız, belki onu çalışacağız ama sonuçta burada bunun sürekli olması da gerekiyor, aşama aşama da yapılması lazım. Dolayısıyla biz burada hiçbir şeyi tek başına karar vermeksizin, yine 2020 taslak programını -adı üstünde taslak programını- vererek ve Kasım 2018'de kurulan alt komisyonun hakikaten bütün algı yönetimlerine rağmen çok içten ve disiplinli çalıştığını, vekillerimizin katkı sağladığını da görüyoruz. Eğer biz bunları konuşmasaydık bugün İçişleri Bakanlığı, Aile Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı belki bir araya gelmeyecekti, o genelgeler de olmayacaktı. Sonuçta biz siyaset yapıyoruz ve çözüm mecrasıyız, çözüm üretme yeriyiz. Bir kişiyi dahi ilgilendiriyorsa biz o çözümün bir tarafı olmak zorundayız. Dolayısıyla hani 1 kişi, 3 kişi karar aldı, yaptı anlamını düzeltmek anlamındaydı o basın açıklaması yoksa başka bir şey değildir. Biz bütün kararları ortak vereceğiz ve yapıyoruz da 26 kişinin komisyonumuza aktif olarak katılmasını da bekliyoruz.

Candan Hanım, siz söz mü istediniz?

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Sayın Başkan, ayrılacağım da.

BAŞKAN CANAN KALSIN – Buyurun.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Faaliyet raporuyla ilgili bir toplantı gerçekleştirdik sizlerin başkanlığında. Filiz Hanım vardı, ben vardım, Tülay Hanım vardı, başka arkadaşlar vardı, Feyza Hanım vardı galiba. Orada görüşmelerde düşüncelerimizi ifade ettik.

Etkin bir şekilde çalışması gerekiyor gerçekten Komisyonumuzun, o kadar çok sorun var ki hani kadınlar her gün öldürülüyor, şiddete maruz kalıyor, yarım milyon kadının çalışma hayatından şu an uzaklaştığını biliyoruz. Çok etkin çalışmak zorundayız gerçekten. Bununla ilgili önerilerimiz olmuştur ama gelen taslak programında önerilerin çok...

BAŞKAN CANAN KALSIN – Şöyle söyleyeyim, bu bizim taslağımız.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) - Taslak yine bu değil mi?

Tamam, ben şimdi şey olarak da vereceğim ama aslında Komisyonumuzun kuruluş amaç ve görevlerine bence bakmak lazım, faaliyet raporunu konuşuyorsak. Toplumsal cinsiyete dayalı ayrımcılıkla mücadele ve kadın-erkek eşitliğinin sağlanması için müstakil kurulmuş, çalışan, ihtisaslaşmış bir komisyon ama İstanbul Sözleşmesi'ni imzaladıktan sonra da İstanbul Sözleşmesi'nin daha etkin bir şekilde uygulanması, uygulanmadığı noktaların belirlenmesi açısından da Komisyonumuzun, Parlamentoda takibi gibi bir sorumluluğu olduğunu sizler de ifade ediyorsunuz. Bunu birçok toplantıda dile getiriyoruz.

Bu minvalde ben -2020 yılı için konuşuyoruz tabii ama tüm sorunları tabii bir yılda hani sığdıralım, özelim, hiçbirimizin böyle bir beklentisi yok ama- ilk çalışmalarından birinin -o zaman da ifade ettim- GREVIO Raporu'nun resmî bir çevirisinin yapılması, Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulması, bastırılması, hem kamu kurumlarına hem STK'lere, -çünkü yanlış algılara da sebep oluyor- bu anlamda hani resmîyete dökülmesinin çok kıymetli olduğunu düşünüyorum. Bu anlamda da ilk görev alanlarımızdan biri olmasını o zaman da ifade etmiştim, tekrar kayda geçmesi için ifade ediyorum. Onun dışında önerilerimiz var, ben bunları yazılı olarak da sunacağım.

BAŞKAN CANAN KALSIN – Başlık olarak söyleyin.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) - Başlık olarak söyleyeyim: GREVIO, söyledim. Özellikle GREVIO'nun önerileri var; tecavüz kriz merkezleri, biraz önce de ifade ettik, bununla ilgili belki bu süreçte bir çalışma yapabiliriz, modelleştirmek adına ziyaretler, bunu hayata geçirmiş bölgelere, ülkelere ziyaretler yapılabilir, çalışma programına alınabilir diye düşünüyorum.

Özellikle sığınmaevleriyle ilgili sıkıntılarımız var, yani hem sayısal anlamda hem verilen hizmet anlamında sığınma evleriyle ilgili sıkıntılarımız var. Yerel yönetimlerin, yasaya rağmen ihmalleri var. Bu konuda yaptırımların artırılması gerekiyor, bununla ilgili bir çalışma yeniden ayarlanabilir.

Eğitim konusuna o zaman da atf yapmıştık, bugün Filiz Hanım da ifade etti: “Evet, eğitimleri veriyoruz ama sahaya yansımaları ne? Sonucu ne?” Hani bunların daha iyi bir şekilde, daha belirli bir şekilde, somut bir şekilde ifade edilmesi gerçekten çok kıymetli. Bununla ilgili bir çalışma yapabiliriz.

Veri tabanı hepimizin kanayan yarası. Bir veri tabanımızın olmaması en büyük eksikliğimiz. Hem eylem planlarının hem ortaya koyduğumuz çalışmaların ne kadar başarılı olduğunu, ne kadar sonuç aldığını tespit edemiyoruz, ortaya konuşuyoruz, oradan buradan aldığımız rakamlar üzerinden ifade etmeye çalışıyoruz, ara sıra bu bizi yanıltabiliyor. Bu anlamda güçlü bir veri tabanının oluşturulması gerçekten bence en önemli çalışma alanı diye düşünüyorum. Bir diğeri...

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Canan Hanım, hemen söyleyeyim, ben yanlış hatırlamıyorsam ŞÖNİM'ler üzerinden alınıyor artık, sunumda da dikkat ederseniz dedik ki: “Kadın şikâyetinden vazgeçse bile artık o dosya ŞÖNİM'e gidiyor.” Oradan veri toplamamız kolay olacak gibi görünüyor.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) - Diyorum ya gerçekten çok anlamlı.

Eğitimlerden bahsettik, 8 Mart etkinliği için de ifade etmiştik, sanırım Kültür Bakanlığı ve Bursa Ticaret Odasının katılacağı, “Kadın İzi” Projesinin lansmanının yapılacağı belirtilmiş.

Biz, burada, özellikle Türkiye’de kadın alanında çalışma yürüten kadın sivil toplum kuruluşlarının, akademisyenlerin, çok değerli kitle örgütlerinin... Onlarla beraber daha uygun bir program olacağını, onların da katılımının anlamlı olduğunu ifade ediyorum; diğerlerini yazılı olarak vereceğiz. Asıl ihtiyaçlarımızla örtüşmesi gerektiğine inanıyorum, hani örtüşmüyor değil ama biraz daha çeşitlendirmek, daha somut, acil önerilerin öne çekilmesinin, 2020 yılı için çok kıymetli olacağını düşünüyorum yoksa çokça konuşuruz genelgeleri, İstanbul Sözleşmesini, 6284’ü... Artık eyleme geçme zamanı, inşallah 2020...

BAŞKAN CANAN KALSIN – Şimdi, Başkanlık Divanı olarak toplandığımızda önerileriniz olduğunu söylemiştiniz ama yazılı olarak vermediniz. Ben de onu uzmanlardan takip ettim, yazılı olarak gelmediğini söylediler.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Yazılı olarak o zaman sunmuştuk, şimdi de yazılı olarak veriyoruz o zaman.

BAŞKAN CANAN KALSIN – Öyle yapalım, alalım.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Alt komisyon önerilerimizi de daha önce sunmuştuk ama şimdi, tekrar, isterseniz, eğer erken olmazsa sunalım.

BAŞKAN CANAN KALSIN – Yo, alalım yani onu da şey yaparız. Ama bize gelmediği söylendiği için biz onları değerlendiremedik.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – O zaman vermiştim ben size ama...

BAŞKAN CANAN KALSIN – Öyle mi? Tamam.

TÜLAY KAYNARCA (İstanbul) – Başkanım, bir bilgi aktarabilir miyim?

BAŞKAN CANAN KALSIN – Tabii, buyurun. Tülay Hanım, hemen siz sonra da vekilimiz, bitirelim hemen. Meclis başlayacak biraz da ara verelim.

TÜLAY KAYNARCA (İstanbul) – Çocuk gelinler benim de üzerinde çalıştığım alanlardan biri. 2011’de bir Uçan Süpürge Derneğiyle birlikte -onun hazırladığı çalışma- yaklaşık bir, iki yıllık güzel bir şey hazırlamışlardı ve Meclis onun lansmanı, en son, bitiş, kapanış programı KEFEK’le birlikte burada yapılmıştı. Bir rapor hazırlandı. Bizim bir alt komisyon çalışmamız çocuk gelinlerle oldu. Hatta çocuk öyküleri kitaplaştırıldı, “Küçük Yaşta Evlilikler Büyük Geliyor” başlığıyla bir kitap hâline de geldi. Ben bir öneri, kısa bir bilgi vermek için söz aldım, teşekkür ediyorum Başkanımıza. Yani o rapordan -2011’den bahsediyoruz- epey bir zaman geçti. Fatma Şahin Başkanlığında, Öznur Çalık’ın başkanı olduğu ve STK’lerle de ortak lansmanlı bir bitiş, kapanış olan bir alt komisyondur. Yeniden bir alt komisyon önerisinden ben önerim onu bir analiz edip, bir bakıp oradan farklı ne çalışabiliriz... Hâlâ çalışmalıyız katılıyorum, hele de şimdi göç hikâyelerinden sonra ama bu başlığı iyi belirleyip alt komisyonla ilgili bir tekrara girmektense ona bir bakıp neler alınmıştı çünkü bazı yasal düzenlemeler de yaptık. Avrupa Uyum Yasaları çerçevesinde kanunlar da çıkarttık. Tekrara girmek yerine bu başlıkla ilgili...

DİRAYET DİLÂN TAŞDEMİR (Ağrı) – Normalde çok yaygın...

TÜLAY KAYNARCA (İstanbul) – Yo yo... Toplumsal zihniyet dönüşümüyle alakalı da o yüzden. Yani Komisyonunda bir rapor, çalışma yapıldığında hani biz bir kendi lansmanımızı yaptığımızda “Şu şu alt Komisyonlar.” diyoruz. 23’ncü Dönem sonuna gelen lansmanı da 24’üncü Döneme geldiği bir başlık, en güzeli de aslında bir STK’yle iş birliğinde bir final yapılmış olmasıydı. Dolayısıyla bir revize edilebilir. Ben bilgi vermek, hatırlatmak istedim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CANAN KALSIN – Daha önce ŞÖNİM’i bir ziyaretiniz olmuştu, Filiz Hanım’da vardı. Kısaca bilgi verirlerse ŞÖNİM’ler konusunda...

V.- AÇIKLAMALAR

1.- Kayseri Milletvekili Hülya Nergis’in, İstanbul Sözleşmesi’nin Etkin Uygulanması ve İzlenmesi Alt Komisyonu olarak Ankara’da ŞÖNİM’e yaptıkları ziyarete ilişkin açıklaması

HÜLYA NERGİS (Kayseri) – Biz, Ankara’da ŞÖNİM ziyaretini, alt komisyon olarak, İstanbul Sözleşmesinin Etkin Uygulanması ve İzlenmesi Alt Komisyonu olarak Ankara ŞÖNİM’e bir ziyaret gerçekleştirdik. Tabii, orada bize detaylı bilgi verildi, vekil arkadaşlarımız da vardı, Filiz Hanım da oradaydı, CHP Milletvekilimiz Suzan Hanım da vardı. Güzel izlenimle oradan ayrıldık yani aslında oldukça kapsamlı bir çalışma var, orada psikologlar var, sosyal çalışmacılar var. Nitekim şiddet uygulayanların da ayrıca şiddet uygulayan erkeklerin de belli dönemlerde orada eğitime alındığını, hatta o gün de bir eğitim olduğunu gördük. Ondan da mutlu olduk. Tabii, Türkiye’nin bütün 81 vilayetinde şu anda şiddet önleme merkezleri var. Nitekim şiddet önleme merkezleri üzerinden konukevlerine kadınlar gidiyor yani oradan geçmesi gerekiyor, oradan yönlendirilmeleri gerekiyor, prosedür bu şekilde. Orada da ifade edilen Türkiye’de aslında konukevlerinin yeterli olduğu, sayının yeterli olduğu, bu konuda bir ihtiyaç olmadığı şeklindeydi.

Ayrıca, biz Ankara’da konukevi ziyareti de gerçekleştirdik. Gittiğimiz konukevi de fiziki koşullar itibarıyla güzeldi, beni tatmin etti, oldukça temiz, nitekim çalışanlar da yeterli seviyede idi, hatta çok insan da yoktu. Orada yeterince de çalışan olduğunu, hatta fazlasıyla olduğunu ben gördüm. Tabii, burası Ankara, gerçekçi olmak lazım, realiteyi bilmek lazım ve yanılmamak lazım. Önümüzdeki süreç içerisinde eğer zaman müsait olursa, mümkün olursa başka bir ilde -bu Hatay olabilir diye o gün de konuştuk- yine bir şiddet önleme merkezi ve konukevi aslında ziyaret edilebilir, böyle bir şey yapılabilir. Yani ben o gün gördüklerimden mutlu oldum, nitekim tatmin oldum. İnşallah taşrada da aynı durumla karşılaşırsınız, buna değinmek istedim.

Teşekkür ediyorum Başkanım.

BAŞKAN CANAN KALSIN – Çok teşekkür ederim.

2.- Ankara Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir’in, Kayseri Milletvekili Hülya Nergis’in yaptığı açıklamasında geçen bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Başkan, sadece bir şey eklemek istiyorum. Daha doğrusu yanlış anlamış olabilirim. Öyle mi oldu, tam anlayamadım.

Evet, gittiğimiz, ziyaret ettiğimiz şartlar gayet iyiydi, iyi bir donanımdı ama sayıların tamamen yeterli olduğu konusunda bir şey söylediniz. Ben böyle bir açıklama duymadım ya da genel olarak da böyle olmadığı ifade ediliyor yani Türkiye genelinde sığınaklar yeterli... Zaten bu sadece iktidara değil belediyelere de düşen bir görev. Hatta daha yeni de bir araştırma yaptık -onu da size sunacaktım aslında; sunmadık herhâlde, danışman arkadaşlarla konuşalım- belediyelerden aldığımız cevapları bir rapor hâlinde yayınladık. Yeterli değil yani Türkiye’de sığınak yeterli diye bir şey yok.

HÜLYA NERGİS (Kayseri) – Ben orada öyle bir soru sordum.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Onu mu yanlış anladım ben.

HÜLYA NERGİS (Kayseri) – Bilmiyorum, belki siz atlamış olabilirsiniz. Öyle bir soru Bakanlık görevlileriyle konuştuk, sordum ama tabii Türkiye genelinde bu yeterli bir istatistik midir? Buna ben de siz de katılmıyoruz.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Bir de şu sorun var: Bilinirlik ve başvuruabilirlik. Yani, şey dedi ya, kim ifade etti az önce, yüzde 80 aslında korumadan yararlanma...

BAŞKAN CANAN KALSIN – Ben söyledim.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Evet, evet siz söylediniz.

Yani, şimdi, bu aslında bir yandan da iyi bir şey değil. Ya, bu şunu gösteriyor: Gerçekten kadınlar aslında daha fazla bilebilir ve daha fazla başvuruabilir ama demek ki bu konuda yeterlilik yok. O yüzden ben de şaşırmıştım o gün Ankara'daki o yerin pek boş olmasına. Hâlbuki baktığımızda çok daha dolu olması gerekir gibi geliyor. Belki biraz işte o bilinirliği de artırmakta fayda var diye düşünüyorum.

BAŞKAN CANAN KALSIN – Katılımınız için teşekkür ederim.

Gündemimizde görüşecek başka bir konu olmadığından toplantıyı kapatıyorum.

Teşekkürler, sağ olun.

Kapanma saati: 13.53

